

MAANDAG

17 DECEMBER.

UTRECHTSCH PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

PUBLICATIE.

De Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, Gezien het besluit van III. gedeputeerde Staten der provincie Utrecht, in dato 14 December 1855, n°. 22; Gelet op art. 11 der wet van 6 Maart 1852 (staatsblad n°. 47),

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de sluiting der jagt voor de provincie Utrecht is bepaald op Zaterdag, den 29 December 1855, met zons-ondergang, met uitzondering echter van het vangen van waterwild, aangeduid in art. 17 der voornoemde wet, met slagnetten en het vangen van eendvogels in eene eendenkooi of een daarmede gelijkstaand toestel, alsmede het schieten van waterwild, aangeduid in voormeld artikel, in de localiteiten, alwaar het schieten van waterwild geoorloofd is; — van welke jagtbedrijven, vermeld in art. 15, litt. d, f en h, de sluiting nader zal worden bekend gemaakt.

En ten einde niemand eenige onwetendheid hiervan voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Utrecht, den 15 December, 1855.

De Commissaris des Konings voornoemd,
S. VAN HEEMSTRA.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht brengen bij deze ter kennis der daarbij belanghebbende ingezetenen dat, ter voldoening aan de wet van 14 December 1855 (Staatscourant van 15 December 1855, No. 297), tot Entrepôt voor gemalen meel binnen deze stad is bestemd een lokaal in het Militair Logement aan de Lange Nieuwstraat alhier, en dat, van heden af, tot en met den 31. December 1855, met goedvinden van den Heer Controleur der Rijks belastingen alhier, in dat lokaal, dagelijks van tien tot twee ure des namiddags, het meel zal worden opgeslagen op den voet in bovengemelde wet voorgeschreven.

Utrecht den 15 December 1855.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. HINLÓPEN, weth.
Ter ordonnantie van dezelve,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 16 December.

Van den beginne heeft men de te ligtgeloovigen gewaarschuwd, om niet te veel geloof te hechten aan de vredelievende geruchten en verschijnselen, die met zekere graagte werden opgenomen en verspreid. Niets zekers is er trouwens omtrent de vredesonderhandelingen nog bekend geworden.

Heden echter schijnt men minstens een stap achterwaarts te moeten doen. Het Frankforter Journal namelijk berigt, dat de Westmagten trachten zullen het omtrent de te vorderen voorwaarden met Oostenrijk eens te worden, (ofschoon men reeds had beweerd, dat Oostenrijk bereid was een ultimatum aan Rusland te stellen, niettegenstaande het Weener kabinet tevens zich ontwapende!) — en de Morning Post maakt thans bekend, dat de Czaar niemand belast heeft, om voor Rusland vredesvoorstellen te doen, terwijl Rusland daarentegen slechts op bepaalde voorwaarden zou antwoorden. — Alles is en blijft dus onzeker.

Alleen verdient het nog opmerking, dat te Berlijn werd verwacht, dat graaf Munster eene verklaring uit Petersburg zou medebrengen, waaruit blijken zou, wat Rusland in geen geval zou aannemen. Neemt men hierbij in aanmerking, dat het weder wordt bevestigd, dat de Westmagten het eens zijn over de te doene vorderingen, dan zou men uit de vergelijking van de weigering van den een en de eischen van den ander kunnen opmaken, wat men van den vrede te wachten heeft.

Er wordt intusschen ook gemeld, dat een veldtocht in de Oostzee-provinciën telkens waarschijnlijker wordt, en dat Rusland niet alleen zich voortdurend wapent, maar door leening en buitengewone belastingen (zie Koningsbergen) zijne finantiën tracht te verbeteren, ten einde de toenemende oorlogskosten te kunnen dekken.

Omtrent den val van Kars blijft steeds enig officieel berigt ontbreken. Men begrijpt dus, dat de eeuwig met elkaar in strijd zijnde Engelsche bladen,

ook omtrent dit feit oneens zijn. — Opmerkelijk echter is het ook, hoezeer verschillend de Britsche pers het feit beoordeelt, aangenomen, dat het een feit is. Wij hebben het vroeger te kennen gegeven en de Times geeft het thans ook als zijn oordeel, dat de vermeerstering van Kars voor Rusland van belang is, omdat het tegenover de zegepralen der Westmagten er thans ook eene zou kunnen stellen en de gezindheid voor den vrede daardoor bij Rusland zou kunnen vermeerderen. — De Morn. Herald zegt, dat men in dat denkbeeld het garnizoen en de stad met opzet heeft opgeofferd en daagt de verraders daarom voor de vierschaar van het publiek! — De Morn. Post daarentegen ziet in de vernietiging van Kars een onheil voor de Russen, die het blad koopt, dat verder voort zullen rukken, om des te zekerder zich te ruïneren!!

Uit Odessa wordt gemeld, dat grootvorst Nikolaas er den 5 Dec. is aangekomen; met hem vertoefte er een aantal hoofdofficieren, die na hunne vermoeienissen in de Krim ondervonden eenige maanden rust komen nemen. — Van het oorlogstooneel is er anders geen nieuws.

Te Londen spreekt men nog van het intreden in het kabinet van lord John Russell in plaats van graaf Granville en van de waarschijnlijke terugroeping van lord Stafford de Redcliffe uit Konstantinopel.

Uit Spanje verneemt men, dat men zooveel mogelijk tracht de Julijomwenteling van alle democratische elementen te zuiveren. Espartero zou zich daartoe ook meer en meer aan O'Donnell aansluiten.

— Z. M. heeft de benoeming van den heer W. M. J. C. Lapidoth tot Wethouder der gemeente Wijk bij Duurstede niet goedgekeurd, aangezien het raadslid, 't welk den aftredenden Wethouder, den heer J. J. A. Verbeek, moest vervangen op den dag der benoeming van den nieuwen Wethouder nog niet geacht kon worden zitting in den Raad der gemeente genomen te hebben. Het raadsbesluit van den 10 Sept., bevattende deze benoeming, is daarom door Z. M. vernietigd.

— Z. M. heeft benoemd tot raadsheer in het prov. gerechtsh. in Groningen, mr. G. Diephuis, thans regter in de arr.-regtbank te Winschoten.

— Z. M. heeft goedgevonden te benoemen, tot gen.-maj. en komm. der 2. brigade infanterie, tevens belast met de waarneming der funktien van prov. komm. van Noordbrabant, den kol. A. P. F. Rigot de Begnins, van den gen. staf, Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst.

— Z. M. heeft goedgevonden te benoemen, bij het bat. jagers no. 27, dienstd. in West-Indie, tot majoor den daarbij dienenden kapt. D. A. du Cloux.

§— De kommissiën van de Eerste Kamer hebben hunne verslagen uitgebragt over de volgende wetsonderwerpen: tot inkoop en amortisatie van rentegevende Nat. schuld; tot verhooging van het IX. Hoofdst. der staatsbegroting voor 1855, en tot wijziging en verhooging van Hoofdst. IX B der staatsbegr. voor 1854. — De beide eersten zijn allezins gunstig voor de aanneming. Omtrent het laatste ontwerp worden eenige opmerkingen gemaakt, en wordt daarbij o. a. gezegd, dat vele leden het betreurden, dat de muntbiljetten, na zooveel geld gekost te hebben, niet sierlijker zijn uitgevallen.

§— De kommissie van rapporteurs van de Tweede Kamer heeft haar rapport uitgebragt over het voorstel van den heer van Hoëvell, tot het houden eener enquête omtrent de aanbesteding der levering van

muntplaatjes voor de koperen pasmunt voor Neêrl. Indië. Er waren 45 leden in de vergadering tegenwoordig, van welken verreweg de meerderheid zich tegen eene enquête verklaarde, op grond vooral, dat de Kamer zich reeds in het wezen der zaak had volstaan verklaard.

— De Belgische minister van buitenlandsche zaken heeft aan de Kamer der Vertegenwoordigers te kennen gegeven, dat het handelstraktaat met de Nederlanden, ofschoon nog niet bepaaldelijk opgezegd, zonder eenigen twijfel opgezegd zal worden. N. N.-Br.

— Vrijdag morgen had op de algemeene burgerlijke begraafplaats alhier, de ter aarde bestelling plaats van een onzer meest geachte ingezetenen wijlen den heer G. Dauring, lid van Gedeputeerde Staten der provincie Utrecht. Eene kortstondige ongesteldheid ontroofde den achtingswaardigen man, in 75 jarigen ouderdom, aan zijn nuttigen werkring en zijne talrijke vrienden. Als lid der provinciale Staten besteedde hij vele jaren zijne krachten, tot bevordering der welvaart van dit gewest. Bij de invoering der provinciale wet in 1850 als lid van het nieuw zaamgesteld kollegie van gedeputeerde Staten opgetreden, was hij als zoodanig meer onmiddellijk met ijver voor de belangen der provincie werkzaam. Geen wonder dus dat zoo zijn dood velen smartelijk aandeed, zij, die met hem werkzaam waren en hem om zijn minzaam en rondborstig karakter vereerden, hem ook bij de laatste eerbewijzing hunne hulde bragten.

Nadat de heer Decker Zimmerman, predikant der Luthersche gemeente, bij het graf eene treffende toespraak had gehouden, vatte de Kommissaris des Konings in deze provincie, daarbij met het kollegie van Gedeputeerden en den Griffier der Staten aanwezig, het woord, en bragt in eenige krachtige en hartelijke bewoordingen de zoo wel verdiende hulde aan de edele hoedanigheden van den ontslapene.

's Mans nagedachtenis zal bij velen in gezegend aandenken blijven. Ook eene naburige plaats verliest in hem een ingezetenen en weldoener, die veel goeds en nuttigs heeft helpen tot stand brengen. Zijne asche ruste in vrede!

*— Uit 's Bosch schrijft men ons van 14 Dec.: Heden morgen ten 9 uur had op verlangen van den overledene, de, zonder eenige militaire honneurs, eenvoudige en stille begrafenis plaats van den ontslapenen gen. maj. P. van Poolsum Booy. Niettegenstaande hadden zich ten 8³/₄ uur op het kerkhof vereenigd de staatsraad kommissaris der provincie, benevens alle hoofd- en verdere officieren van het garnizoen, ten einde den overledene de laatste eer te bewijzen.

— Uit Scheveningen schrijft men, dat thans al onze haring-visschers (behalve de 14 overtreders, die te Lowestoft nog ter zake van sluikhandel in hechtenis zijn), 800 in getal, in welstand van hun gevaarvol bedrijf zijn teruggekeerd. Gezamentlijk hebben zij niet minder dan 13,396,000 haringen aangebragt.

— Gisteren zijn voor den Regter-Kommissaris uit den Hoogen Raad, Mr. Geradts twee getuigen gehoord in de aanhangige zaak tegen den heer de Lom de Berg. Constit.

— De Kamer van koophandel en fabrieken te Groningen heeft een adres opgezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarbij op de wederinvoering van regtbanken van koophandel wordt aangedrongen. Arch. Ct.

— Den 14. Dec. hebben twee belangrijke aanbestedingen aan den Helder plaats gehad: 1°. tot

bouwen van eene kazernie in het Fort Erfprins aan de Helder; 2°. het veranderen van de kustbatterij, Kaaphoofd, aan de Helder. Het eerste is aangenomen door den heer K. Kooy te Amsterdam voor de som van f 107,900. Het tweede door den heer A. Seret Jr., te Slidrecht, voor f 45,900. Hb.

*— Uit Meppel schrijft men ons van 15 Dec.: Wij hebben onlangs in dit blad, zoo als men zich zal herinneren, mededeeling gedaan van eene onwettige benoeming van eenen onderwijzer alhier, welke echter later op voorschrift van Ged. Staten was veranderd. Deze zaak schijnt nog niet spoedig zijn beslag te zullen erlangen, althans eergisteren avond zijn in de gehouden raadsvergadering daaromtrent drukke discussiën gewisseld, tengevolge waarvan onderscheiden leden van den gemeenteraad hun voornemen te kennen gaven, tegen bedoelde benoeming te willen protesteren, als kunnende zij zich geenszins er mede vereenigen, dat zoodanige benoeming door Burg. en Weth. en niet door den gemeenteraad moet geschieden; doch deze zaak niet aan de orde ter behandeling zijnde, maakte de voorzitter daaraan een einde, om die heden Vrijdag avond in de te houden raadsvergadering te hervatten en verder te behandelen.

Bedoelde raadsleden zullen alsdan een gemotiveerd stuk in de vergadering ter tafel brengen, waardoor zij meenen te kunnen bewijzen, dat eene verkeerde uitlegging aan de gemeentewet in dezen is gegeven, en er alzoo eene onwettige benoeming heeft plaats gevonden.

— Het geheele getal kweekelingen van het instituut voor doofstommen te Groningen, bedroeg op den 12. dezer 151 (81 jongens en 70 meisjes).

Van dezen zijn Gereformeerd 110, Israëlitisch 19, Rooms-Katholiek 9, Ev.-Luthersch 5, Doopsgezind 5 en Afscheiden Geref. 3.

Zij zijn uit de volgende provincien afkomstig: uit Noord-Holland 31, Zuid-Holland 25, Groningen 24, Gelderland 21, Overijssel 19, Friesland 15, Utrecht 6, Zeeland 5, Drenthe 3 en Noord-Brabant 2.

Van de jongens leeren aan het instituut het kleermaken 20, schoenmaken 11, schrijnwerken 9, kuispen 8 en pettenmaken 2; en buiten het instituut het letterzetten 9, zeilmaken 3, koperslaan 1, borstel-maken 1 en zadelmaken 1; terwijl nog 16 jongens op geen ambacht zijn. — Van de meisjes leeren het naaijen, borduren, enz. 53 en breiden 17.

— In de *Prov. Gron. Ct.* leest men, onder dagteekening van den 14. dezer: „Dezen morgen zijn op de botermarkt alhier weder vier personen door de politie aangehouden, wier te koop aangeboden boter het vereischte gewigt niet kon houden. Proces-verbaal, boete en verminking der boter zijn hiervan het gevolg geweest.”

— Men verneemt, dat de Zuiderzee nog open is gebleven; zuidwaarts bij Bunschoten, Edam, enz. was de zee met drijfs bezet, zoodat de visschers-vaartuigen de reis op den 12. naar Amsterdam niet konden vervolgen. Den 11. was ook de Amsterdamsche beurtman genoodzaakt terug te keeren. Bij het op den 14. en 15. ingevallen dooiweder zal die vaart spoedig hersteld zijn.

— Morgen wordt door het Hoogduitsch Opera-gezelschap van den heer de Vries de *Indra* gegeven. Omtrent de eerste opvoering er van te Amsterdam, zeide het *Handbl.*, dat ze met den gunstigsten uitslag was bekroond. „De muziek van deze, die nog meer verscheidenheid en karakteristiek van bevallige melodiën bevat, dan die van *Martha*, *Stradella*, enz., heeft bijzonder voldaan. Mw. von Marra vindt in de rol van de schalksche, vrolijke herbergierster *Zigaretta*, gelegenheid, al den schat van haar schoon talent en hooge kunstvorming in zang en spel ten toon te spreiden. Zij scheen met den nachtegaal en leeuw in het galmen en trilleren te wedijveren. Zij werd ook met den meesten geestdrift door het talrijk publiek, herhaalde malen teruggeroepen. Mw. L. Lehmann, die zich in de rol van *Indra* door hare schoone, gevoelige voordragt en door eene nette uitvoering onderscheidde, dedde ruimschoots in die rol op, en de heeren *Chrudinsky*, *Zellmann* en *Anders* alsmede koor en orkest hebben zich goed van hunne respectieve taak gekweten.”

WATERHOOGTE.

Dec. 0.86 El; + AP. 7.82. Gev. 3 d.

„ 3 v. 0 d. Rijn. Gev. 0 d.

BEROEPEN:

te Oud-Alblas Ds. A. P. A. du Cloux te Oldenbroek.

„ Oudewater „ J. M. Kolff te Odijk.

BEDANKT:

voor Leijden door Ds. J. P. de Keijser te Arnhem.

Bij den **BURGERLIJKE STAND** te **UTRECHT** zijn van den 9. tot den 16. Dec. 1855

ingeschreven: ondertrouwd 3; — gehuwd 4 paar, geboren 23, als 14 j. en 9 m.; — overleden 24; als 15 van het m. en 9 van het v. geslacht, waaronder 14 bejaarden en 9 kinderen. 1 doodgeboren.

Bij den **BURGERLIJKE STAND** te **AMERSFOORT** zijn van den 9. tot den 15. December 1855

ingeschreven: Ondertrouwd geene; — Gehuwd 2 paar. Geboren: 5 jongens en 5 meisjes; Overleden: 23 van het mann. en 11 vrouw. geslacht. Levenloos aangegeven 1 kind, vrouw. geslacht.

Toonkunst.

De aankondiging van de opvoering der *INDRA*, romantische Opera in 3 aktes, van F. Flotow, op Maandag den 17. dezer, zal op alle Opera-liefhebbers en bezoekers ongetwijfeld een aangenamen indruk hebben gemaakt, verlangende als zij zijn, om al wat nieuw en schoon is op dat gebied te leeren kennen. De *Indra* is het beide. In 1852 werd zij voor 't eerst met stormenden bijval te Weenen gegeven, in 1853 te Berlijn, Stettin en andere steden van Duitschland. Nadat zij te Berlijn was opgevoerd, sprak Dr. O. Lange te Berlijn het volgende oordeel over de Muziek van Flotow uit: „De scheppende natuur van Flotow, welke zich niet op het hoogste punt der tragische kunst plaatst, maar de liefelijk-romantische is toegegaan, voegt zich daarom naar de fijne, gracieuze manier der Franschen zonder moeite. Met vloeiende melodie vereenigt de komponist een interessant rhythmus. Maar 't geen hem van de Franschen onderscheidt is, dat hij zijn Deutsche wezen niet kan laten varen. De Deutsche kunstenaar zal nooit de innigheid des gemoeds missen, zoolang nog eenige zelfstandigheid in hem woont en als de Fransche Muziek overal en altoos de rhythmus op den voorgrond plaatst, als zij in plaats der uitgebreide en gedragene kantilene zoo gaarne de melodische phrase zet, dan is bij Flotow de Melodievorming het eerste en oorspronkelijke, waaraan de rhythmus zich in de tweede plaats als een belangrijk punt aansluit. Op die wijze is het te verklaren, dat het ligte en liefelijke karakter der Flotow'sche Muziek in Duitschland zoo'n algemeenen bijval vindt. In deze uitspraak ligt de maatstaf voor een vrij oordeel over de *Indra*, maar op hooger trap gelegen. Het melodische element is hier tot eene grootere ontwikkeling en eene vrijere zelfstandigheid gebracht, dan in eenige andere Opera van dien komponist. De hem eigene Melodie heeft aan breedte en karakteristiek gewonnen, maar bovenal bevat het werk een schat van smaakvolle afzonderlijke gezangen; het eene gezang volgt op het andere, het eene afgeronde Muzijkstuk op het andere, en slechts korte dikwerf ligte, weinig beteekenende recitatieven komen daar tusschen, om den loopenden draad der melodiën af te breken. Daar het onderwerp het pikante in de handeling afwijst, zoo beweegt de Muziek zich meestal op den bodem van innige dweeperij en werkt hier met hare gracieuze, zuidelijke en oostersche tooverkracht op het sterkst. Daarbij heeft de instrumentatie hier eene hoogte bereikt, dat zij zich mede zeer voordeelig onderscheidt. De aanwending der blaasinstrumenten in derzelver verschillende soorten, het gracieuze spel der strikinstrumenten, om in eene eigendommelijke natuurstemming te verplaatsen, de werking der instrumenten in massa is goed afgepast, zoodat men overal den geoefenden instrumentist erkent. Overal zijn de muzikale voortreffelijkheden, ten opzichte van de natuur en de vorming des komponisten naar de eischen der kunst zoo uitstekend, dat zij eene van het dramatische en theatrale standpunt des werks afgezonderde waarde hebben en dit ook bij de Muzijk-vrienden duurzaam bevestigen zullen. Daarenboven moeten wij nog een gewigtig punt te voorschijn brengen. De komponist is in deze Muziek (*Indra*) geheel zelfstandig; zelden vinden wij iets dat naar zijne vroegere komposities gelijkt of reminiscenzen daar uit, waarvan de oorzaak wellicht gedeeltelijk in de eigendommelijke grondstof van den tekst gelegen is. Als echter de mogelijkheid bestaat dat de belangstelling in deze Opera als theatraal kunstwerk in hare duurzaamheid verliezen kan, dan zal toch de belangstelling in de muziek blijven bestaan, wijl hier komponist en dichter hand aan hand gaan en eenigermate dezelfde verdiensten hebben. De tekst namelijk bevat in het bijzonder veel schoons en geeft bewijzen van talent, terwijl tegen de dramatische stof nog al het een en ander zou te zeggen zijn.”

Hoe gaarne schetsten wij verder den geheelen inhoud, in details de muziek en het libretto betreffende. Wegens plaatsgebrek echter is dit thans niet mogelijk. Het bovenstaande zal, hopen wij, reeds voldoende zijn om de belangstelling van het publiek in het op te voeren werk op te wekken. Een groot kunstgenot wacht hetzelfde voorzeker. De *Indra*, goed ten tooneel gevoerd, — en wie twijfelt hier aan, als de hoofdrollen *Indra* door mev. Lehmann, *Zigaretta* door

mev. von Marra worden vervuld en de overige goed bezet zijn — zal ook in deze stad den meest bijval verwerven en den heer de Vries, aan wien deze opvoering verschuldigd is, voor zijne keuze, in de schatting van het publiek doen Dr. KIST.

Zitting van de Tweede Kamer Staten-Generaal.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van is ingediend een voorstel van den heer van der houdende het gelasten eener enquête ten aanzien het heffen van een tol op het Zwolsche diep.

Bij de voortzetting der beraadslagingen over wet op het binnenlandsch gedistilleerd, heeft de v. d. Linden bedenkingen in 't midden gebracht, aanzien van art. 22, vooral in verband met de 26, 28 en 29, en wel bijzonder, in 't belang de branderijen in Zuid-Holland. De minister gemeend, dat men, bij het daarstellen van eene wet, kan uitgaan van den toestand van het groot aantal der bestaande branderijen, terwijl de onwettelijke wet niets anders is dan eene aanvulling van hetgeen bestaat. Hij heeft doen opmerken, art. 22 wel een maximum, maar geen fixum behoudt, dat wellicht Schiedam daarnaar niet zal kunnen werken, maar dat aan de fabrieken daar ter stede de gelegenheid is gelaten, om te werken naar art. 29.

De heer Rochussen heeft erkend, dat er in het de heer v. d. Linden heeft gezegd, veel waar is gelegen, maar dat, met eene verandering der paling van art. 22, in verband met art. 29, de ting der belasting niet genoeg verzekerd zou De heer v. Bosse heeft in gelijken zin gesproken, gemeend, dat men, met behoud van het bestaan aan de administratie geene wapenen uit de hand nemen, welke zij behoeft om eene rigtige heffing belasting te verzekeren. Art. 22 is daarop, zom stemming, aangenomen; — desgelijks ook de 23—28.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 3 December.

Den 26 Nov. is de ijzeren spoorweg van Baklava over Kadikoi voor het eerst met de lokomotief *Alliance* bereden.

Men verzekert hier, dat maarschalk Pelissier Louis Napoleon een geschrift heeft gezonden, waar hij tracht te bewijzen, dat de geheele verovering de Krim nog driemaal zooveel tijd en offers zal kosten als de bemagtiging van Zuid-Sebastopol. sleutel van de Krim is Perckop, en een aan op dat punt, te midden van eene woestijn, der hout en water, is een der moeilijkste taire ondernemingen die men bedenken kan. is daarom van gevoelen, om het oorlogstooneel het volgende voorjaar naar eene andere streek te brengen. Generaal Martinprey is naar de Krim gezonden, om de zaak te onderzoeken, en bevinding is geheel overeenkomstig met het gevoelen van den maarschalk.

SPANJE.

MADRID, 13 December.

Het gouvernement heeft de aanbieding van geldleening van 500 miljoen realen, tegen 6 per Cent door het genootschap van het *crédit-mobilier* Spanje aangeboden, geweigerd.

Men denkt, dat de beraadslagingen over het ontwerp van konstitutie binnen 2 dagen bij de Cortes zullen geëindigd zijn.

De generaal Prim wordt alhier verwacht, om verslag te geven van de laatste expeditie tegen de Moros te Manilla.

De rijzing der fondsen duurt voort. De 3 p. zijn heden 34,95 en de diff. 20,95.

DUITSCHLAND.

WEENEN 11 December.

Baron Hess heeft met den Minister van Financien vergadering gehouden omtrent de vermindering het leger aan te brengen. Alleen 65 à 70,000 paarden zullen er beschikbaar worden gesteld. De ontwapening houdt men hier voor het zekerste bewijs dat er van geen ultimatum van Oostenrijk aan Roon land sprake kan zijn.

— Omtrent den toestand van het Deutsche Legion dat zich in dienst van Engeland heeft gesteld, welks samenstelling zooveel moeite heeft gekost, verneemt men, dat het 1e bat. jagers bijna reeds versmolten is. Te Konstantinopel in garnizoen gelegerd in een gebouw, dat vroeger voor hospitaal van aanstekende ziekten had gediend, is een aantal Duitschers daarvan dadelijk het slagoffer geworden. Later in oude Turksche tenten gelegerd heeft de naam Novembermaand hen hevige koorts doen bekomen, die weder velen heeft in 't graf gesleept. Het 1e bataillon is zodoende voor 't grootste deel reeds verdwenen voor dat het den vijand heeft gezien.

WEENEN 13 December.

Graaf Esterhazy verlaat binnen weinige dagen weder naar Petersburg. Hij zal op nieuw de

...ridigen brief van Keizer Frans Jozef aan Keizer Alexander overbrengen.

De paarden van het rijtuig, waarin de keizerin n...heden een wandelrid maakte, zijn doorgegaan en slechts aan 't staan gebragt, door het midden op den weg brengen van een boerenwagen. De keizerin heeft in een ander rijtuig haar rid vervolgd.

— Men schrijft uit het kamp van Tchiffi-Tchaï, dat de Turken en inwoners door het gebrek, dat in Kars heerscht, in menigte tot de Russen overloopen. De Turken worden krijgsgevangen verklaard en de inwoners teruggezonden.

De hetman der kozakken van de Zwartezeë berigt, dat hij den 22. Okt. eene expeditie heeft gedaan, tegen de Tchertcheneffets, een onafhankelijke Kaukasische volksstam. Hij heeft hun dorp Aoul-Yedentsoukai aangetast en geheel verbrand. Bij den afloot voerden de kozakken veel buit mede. Zij werden nog wel door de bergbewoners bestookt, maar het verlies der kozakken was toch slechts gering.

Alle Engelsch-Fransche waren, die van Erzerum naar Perzië gevoerd worden en de Russ. kordons moeten passeren, worden voor goeden prijs verklaard.

WEENEN, Vrijdag 14 December.

Heden ten 3 ure is de openbare inschrijving voor de kredietbank gesloten. Er is in 't geheel 418 miljoen gulden ingeschreven, morgen teekenen nog de bankiers. Aanvragen tot inschrijvingen uit het buitenland zijn niet aangenomen.

Ten gevolge van de beoogde vermindering van de 4 legerkorpsen op den voet van vrede, zullen 14 generaals op nonactiviteit worden gesteld.

Bij besluit van den keizer van Rusland, is graaf Vincent Krasinski, generaal der kavallerie, tot president van den administratie-raad van het koninkrijk Polen benoemd. Het is bekend dat de graaf een Pool is, en een der generaals van het voormalige Napoleontische leger.

BERLIJN 14 December.

De *Börs.* Zt. zegt, dat men aan de komst van graaf Munster, die morgen uit Petersburg wordt verwacht, voortdurend vredesverwachtingen knoopt. Men gelooft, dat hij overbrenger zal zijn van eene verklaring van den Keizer van Rusland, waarbij tegenover de vorderingen van de Westmagten, door den Czaar punten zullen worden voorgesteld, welke Rusland in geen geval zal aannemen.

KONINGSBERGEN, Vrijdag 14 December

Uit Petersburg wordt berigt, dat aan den raad van bestuur over Polen het bevel is toegezonden, om de bewoners tot vrijwillige bijbelastingen voor de verdediging van het kruis in Sebastopol op te wekken, waartoe bij de hoofden der gemeenten in teekelijsten moeten voorhanden liggen. Elke boer moet minstens 5 kopeken boven zijne gewone lasten opbrengen.

FRANKFORT, 12 December.

Ons *Journal* bevat heden een schrijven uit Weenen, van den 9., waarin wordt gemeld, dat uit goede bron blijkt, dat men thans tusschen de Westmagten en Oostenrijk onderhandelt over eene nieuwe overeenkomst, welke ten doel heeft een stap voorwaarts te doen in den toestand der zaken. Uitgaande van het 2 December verdrag hebben Engeland en Frankrijk aan het kabinet van Weenen voorgesteld, zich met hen over de vredespreliminieren te verstaan, en vervolgens de verplichting tot eene dadelijke medewerking aan te gaan. De nieuwe Britsche gezant, sir Seymour, die den 8. een bezoek heeft gebragt aan den minister van buitenl. zaken en den 10. in buitengewoon gehoor bij den Keizer van Oostenrijk zal ontvangen worden, moet overbrenger zijn van stellige voorstellen, op deze zaak betrekkelijk; ze zullen waarschijnlijk eensluidend zijn met die, welke de Fransche gezant, de heer de Bourqueney in handen heeft.

— Niettegenstaande de ministeriële crisis seder 2 maanden in het Keurvorstendom Hessen voortduurt, heeft men er nog geen bekwaamere mannen kunnen vinden, om de teugels der regering in handen te nemen, na de afreding van *Massenpflug*. Onderscheidene ministeriële combinatiën zijn er beproefd, zonder dat er ééne eenige kans van bestaan heeft. Ook buiten 's lands heeft de Keurvorst naar mannen gezocht, die zich aan het hoofd van het bewind zouden willen plaatsen, maar steeds te vergeefs. Eene der groote redenen, die de samenstelling van een ministerie in Hessen bemoeijelijken is de vasthoudendheid, waarmede de groote meerderheid van de 2e Kamer de nieuwe wijzigingen, die voor de 3e maal buiten hare medewerking door den Keurvorst in de Grondwet zijn gemaakt, weigert goed te keuren.

KEULEN 14 December.

Gisteren namiddag moest de schipbrug weder ingenomen worden. Er drijft heden minder drijfs in de rivier.

De hoogte der rivier is 5 voet.

Gisteren had het drijfs zich in den Rijn bij Coblenz ook zoodanig vermeerderd, dat de brug tegen den avond 9½ ure moest weggenomen worden. De hoogte der rivier was aldaar des avonds 7 ure 7 voet 7½ duim.

ENGELAND.

LONDEN, 14 December.

De *Times* houdt staande, dat Frankrijk en Engeland het over de vredesvoorwaarden eens zijn, ofschoon Engeland den vrede minder dadelijk begeerde, omdat het vermeende, dat de Britsche wapenen nog vergelding en roem moesten zoeken. De thans door de Westmagten bepaalde voorwaarden worden zeer aannemelijk genoemd. — Te Stockholm zou den 4. Dec. het verdrag met de Westmagten bekrachtigd zijn. Men beweert, dat in de Oostzee door de nieuwe vlottende batterijen nog gewichtige zaken zullen kunnen worden uitgevoerd, en dat Zweden niet achterlijk zal blijven, als de Westmagten een operatieleger in de Oostzeegewesten zenden.

De *Times* ergert er zich over, dat de nieuwe Russ. leening te Berlijn zal worden opengesteld en er gerekend wordt, dat te Hamburg en Amsterdam daartoe elk voor 1/3 zal worden ingeschreven. Dat men in Amsterdam, waar de leening bedekt zal moeten gesloten worden, omdat de regering gewaarschuwd heeft tegen alles wat moeilijkheden zou kunnen teweeg brengen met de Westmagten, terwijl de aktiën in den eersten tijd niet ter markt zouden kunnen gebragt worden, omstreeks 3 miljoen gulden voor Rusland zou bijeenbrengen, acht de *Times* niet denkkelijk, dan alleen om de zeer voordeelige voorwaarde.

LONDEN Zaterdag 15 December.

De *Morning Post* bevestigt het vroeger door haar gegeven berigt van den val van Kars. De *Times* had dat berigt in twijfel getrokken.

De *Morning Post* zegt in een brief uit Parijs, dat Rusland niemand belast of gemagtigd heeft vredesvoorstellen te doen. Frankrijk en Engeland verlangen vóór het aanknoopen van onderhandelingen duidelijker voorstellen. Oostenrijk heeft dit besluit aan Rusland medegedeeld.

— 15 Dec. *Gec.* 88 3/4; *Sp.* 3 pCt. 39 1/2; 1 pCt. 20 1/2; *Rusl.* 5 pCt. 95 1/2; 4 1/2 pCt. 88; *Holl.* 4 pCt. 94; 2 1/2 pCt. 64; *Sard.* 5 pCt. 83; *Braz.* 98 1/2.

FRANKRIJK.

PARIS, 14 December.

De uitlegging, die de *Constit.* gegeven heeft aan de ontwapening van Oostenrijk, die het blad beweert, dat bewijst, dat Oostenrijk zoo noodig de Westmagten met der daad zal steunen, daar het slechts zijne geldmiddelen door eene ontwapening spaart, om daarna te meer aan eene wapening te kunnen besteden, heeft nog al opzien gebaard! Men meent er eerder in te zien, dat Oostenrijk zich gelijk blijft, en slechts in naam zich aan de Westmagten aansluit, en aan Rusland tevens het bewijs wil leveren, dat het geen kwaad bedoelt.

Tegen den 23. verwacht men hier den plegtigen intogt der troepen, die uit de Krim terugkomen. Het geheele garnizoen zal hen ontvangen; het monster-feestmaal zal echter niet plaats hebben. De toestand van generaal *Bosquet* is steeds zorgelijk.

De ontvangst der troepen in het zuiden is regt broederlijk; men ziet het den soldaten op hun gelaat aan, dat zij veel geleden hebben, en dat zij met blijdschap den vaderlandschen grond weder betreden. Opmerking verdient het, dat men bij het blij weëzien nergens een uitval tegen den vijand van den Staat waarneemt.

Uit Konstantinopel verneemt men, dat, daar het onwedersprekelijk is gebleken, dat de krijgsoperatiën in de Krim door den winter zijn afgebroken, de Russen hunne defensie liniën verlaten, om zich te Baktchi-Seraï en Simferopol te vereenigen en er de winterkwartieren te betrekken. Het legerkorps aan den Belbek is dien ten gevolge in sterkte verminderd; van de zijde der Franschen staan er altijd 150,000 man gereed. De ruitery is evenwel teruggezonden. De nieuwe model stallen uit Engeland waren wel goed bevonden, maar het aanbrengen van voer had steeds de grootste moeilijkheden in. Men is zoover moeten gaan, dat men in de Krim alleen aan de inwoners of partikulieren het bezit van paarden veroorlooft, die bewijzen kunnen, dat zij er voldoende voeder voor aanwezig hebben.

De *Moniteur* deelt heden een maandelijkschen staat mede van den toestand der Bank in Frankrijk. Zie hier den voornaamsten inhoud: Het bedrag in kas aan geld of baren bedraagt 219 miljoen; de in omloop zijnde bankbiljetten aan den houder voor 593 miljoen; de portefeuille van koop handels effecten voor 416 miljoen; voorschotten op publieke effecten, aktiën en obligatiën op spoorwegen voor 98 miljoen, de rekeningen-courant van de schatkist van 72 miljoen; de rekeningen courant der partikulieren tot 116 miljoen.

Deze staat vergeleken met dien van den 8. Nov., levert op eene vermeerdering van 7 miljoen aan geld in kas; eene vermindering van 20 in omloop, van 41 miljoen in de portefeuille, van 32 miljoen op de voorschotten, en van 42 miljoen op de rekeningen courant van partikulieren. De rekening courant van de schatkist is vermeerderd met 1 miljoen 300,000 francs.

ADVERTENTIEN

** Ondertrouwd:
TH. VAN RIJN,
 en
A. M. PETERS, van Huissen.
 Huissen, 10 December 1855.
Strekken deze tot algemeene kennisgeving.

** Te 's Hertogenbosch is op den 10. Dec. 1855 overleden den H.E.G. Heer P. VAN POOLSUM BOOY, Generaal-Majoor, Kommandant der 2. Brigade Infanterie.

** Voor de menigvuldige blijken van deelneming, ons betoond in het treurige afsterven van onzen oudsten Zoon, JACOB, betuigen wij door deze onzen welmeenenden dank.
 Amsterdam, **J. A. RUBENKONING.**
 13 December 1855. **J. P. RUBENKONING,**
 geb. HANSSEN.

** Voor de vele bewijzen van belangstelling gedurende de ziekte van onze kinderen en den dood van onzen geliefden jongsten Zoon, GUILLAMO GERARDUS ondervonden, betuigen wij onzen welmeenenden dank.
N. J. KAMPERDIJK.
F. KAMPERDIJK,
 geb. ALVAREZ.

Utrechtsche Schouwburg.

** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur

Laatste Opera-voorstelling van dit jaar
MAANDAG 17 December 1855,
 zal het Hoogduitsche Opera-Personeel onder directie van **J. EDUARD DE VRIES,**
 met medewerking van het geheele **Orchest van dat Tooneel,**
Eene EERSTE Voorstelling geven van

INDRA,

Groote Romantische OPERA, met dans, in drie bedrijven, van G. PUTLITZ, muziek van F. VON FLOTOW.

(Nooit alhier Vertoond.)

Mw. MARIE VON MARRA,
Eerste Keizerlijke Russische Hofzangeres.

Mw. CAROLINE LEHMANN
van den Koninklijken Schouwburg te Koppenhagen.

De Pauzering na het tweede bedrijf.

Diploma's en Vrijbiljetten NIET Gangbaar.

Aanvang ten half 8 ure precies.

PRIJZEN DER PLAATSEN: Loge f 3,00. Parquet f 2,50. 1e Amphithéater en Parterre f 1,50. 2e Amphithéater en Gaanderij f 0,75.

Heeren Militairen in uniform.

Loge f 2,50. Parquet f 2,00. Parterre f 1,00. 2e Amphithéater en Gaanderij f 0,50.

De Plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer DOESBURG, Steenweg, en op den dag der voorstelling aan den Schouwburg van 11—3 ure.

CASINO.

** H. H. Leden der Casino's worden uitgenoodigd eene Algemeene Vergadering bij te wonen, op Dingsdag den 18. December 1855 des n/m. ten half drie ure, in de Zaal nevens den Schouwburg.

Rekening en Verantwoording.
 Keuze van Commissarissen en
 Ballotage van Nieuwe Leden.

H. H., die mogten verlangen Lid der Casino's te worden, gelieven zich voor dien tijd, schriftelijk aan den ondergeteekende te wenden.

Namens het Bestuur,
P. C. N. VAN DE POLL.

HOUTVERKOOPING OP JAGTLUST.

** Dingsdag 18 December, ten 19 ure.
 van zwaar EIKEN HAKHOUT, BEUKEN en SPARREN BOOMEN, drooge STOMMELS, enz. ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER.

Op Dingsdag den 18. December 1855, en
volgenden dag, des voormiddags ten 10 ure, zal men
voor de huizing, binnen Utrecht, westzijde van de
Oude gracht B No. 53, ten overstaan van den No-
taris DWARS, in het openbaar om kontant geld
verkoopen: Eenen zindelijken INBOEDEL, bestaande
in onderscheidene Mahonie-houten en andere zoo
grove als kleine Meubelen, Pendulen, Ledikanten,
Beddengoed, Vloerkleeden, Gordijnen, Tafels, Stoelen,
Spiegels, Schilderijen, Linnen, Goud, Zilverwerk,
Porcelein, Glas, Aardenwerk, Koper, Blik, IJzerwerk,
Boeken, enz. En op Dingsdag denzelfden 18. De-
cember 1855, des avonds te zes ure, in het Lokaal
van Verkoopingen, achter St. Pieter, binnen Utrecht:
Eene aanzienlijke partij FIJNE en ORDINAIRE
WIJNEN, gebotteld en op fust, welke bij de veiling
des verkiezende kunnen worden geproefd; breeder bij
aangeplakte billetten vermeld, zullende de Inboedel
op Maandag 17 December van 10—3 ure te zien zijn.

BOOMEN VERKOOPING.

De Notaris IMMINK, te Ysselstein,
zal op Vrijdag den 28. December 1855,
des voormiddags ten 10 ure, te Ysselstein
verkoopen:

117 Gave IEPEN, van 4 à 5 palm over kruis,
staande aldaar aan de Kampensteeg, langs de Ben-
schopsche Vaart.

63 Zware en gave Canadasche POPULIEREN,
staande aldaar om de begraafplaats, nabij den Yssel.

25 Zware en gave WILLIGEN, staande te Benschop,
op de hofstede bewoond door W. BOS.

En 1 ESSENBOOM van 5 palmen over kruis,
aldaar aan het Hemeltje.

Breeder bij billetten.

Openbare Vrijwillige Verkoop.

Op Zaterdag 5 Januarij, namid-
dags ten 6én ure, zal te Utrecht in het
Lokaal van Publieke Verkoopingen, ten
overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER,
aan den meestbiedende worden verkocht:

De WINDKOORNMOLEN van Oostveen, met
Woonhuis, Achterhuis, Schuur, Paardenstalling en
Erf, voorts een grooten Tuin, een perceel Boom-
gaardland, een kamp uitmuntend Weiland en einde-
lijk een Steeg of Laan beplant met Eiken- en Beu-
kenboomen, loopende tot den Maartensdijkschen
Mac-Adam-weg, alles onder Oostveen gemeente Maar-
tensdijk, ter grootte van 2 Bunders, 15 roeden.

Te aanvaarden de gebouwde Eigendommen met
1 Mei 1856 of vroeger en de Landerijen met 1
Februarij 1856.

Dagelijks te bezigtigen; zijnde de bewijzen van
eigendom en de voorwaarden van verkoop in tijds
ter lezing voorliggende, ten Kantore van genoemden
Notaris.

Men verlangt tegen 1° Mei 1856, binnen
deze stad, in **Huur**: Een niet groot, maar
fatsoenlijk goed **HUIS**, van minstens 5 à
6 ruime Kamers, op een der beste en vrolijkste
standen. Opgave van **huurprijs** en **lasten**, alsmede
waar te zien of te bevragen, aan het bureau der
Utrechtsche Courant, onder de letters M. C.

Men wenscht tegen 1° Mei 1856, in Utrecht
te huren: Een klein, fatsoenlijk **HUISJE**, op
eenen goeden, vrolijken stand. Men gelieve **huurprijs**,
belasting en waar gelegen en te bevragen, naauwkeurig
op te geven aan het bureau der Utrechtsche Courant
onder de letters A. V. W.

Tegen 1 Januarij aanstaande, wordt te
huur gevraagd: **TWEE KAMERS**, liefst eene
suíte; desverkiezende zonder Bedgoed, voor een
eenig Heer. Adres franco onder lett. VD. aan het
bureau dezer Courant.

BUITENGEWONE UITVERKOOP!!

Van eene groote partij Modieuze **HEEREN-
KLEEDINGSTUKKEN**, bestaande in Duffelsche,
Castorine en Drap de Russie Jassen, Pantalons,
Vesten, Handschoenen, enz. enz. tot ongeloofelijke
lage prijzen, wegens vertrek naar buiten 's Lands.
Men kome! Zie! en profiteer!

NIEUWE BAZAR, Lijnmarkt, No. 45.

GROOTBOEKEN, JOURNAALS, EN

zijn in alle formaten in ruime sortering voorhanden

bij **W. VAN DE WEIJER,**

Papierhandelaar. Elizabethstraat.

Extra modellen worden in den
kortst mogelijken tijd geleverd.

OCTROOI.

Bij L. HANAU zijn verkrijgbaar ge-
steld voor deze *Stad* en de *Provincie Utrecht*, de
Geotroijeerde, Gekeperde, Zijden en Katoenen
Lampkousjes van C. N. VAN DER VEER
te 's Bosch.

NB. Alle orders zijn à Contant. Brieven franco.

KEURIGE PELTERIJEN.

Zijn ruim voorhanden in het **Bont-
Magazijn** van J. LEENARTS, Choorstraat E: 7.
Bestaande in *Baum en Stein-Marter*, *Minck-Marter*,
Hermelijn, *Chenchilla*, *Marter-brulé*, *Pati-Gris*, *Chinot*,
enz., waarvan de nieuwste *Dames-artikelen* zijn ver-
vaardigd; voorts *Garneersels* en *Pelsvoering* voor
Heeren-Jassen, losse *Bont-Kragen*, met bont gevoerde
Heeren-Handschoenen en *Pelslaarzen*; alsmede *Voet-
zakken*, *Gomelastieke Overschoenen*, *Viltlaarzen*, *Vilt-
Pantoffels* en meerdere artikelen voor het Seizoen:—
NB. bovengenoemde Bont Artikelen worden verkocht tot
Inkoops-Prijzen.

Wij ontvingen heden eene nieuwe en meer
uitgebreide sortering smaakvolle **SCHILDERIJ
LIJSTJES** in alle grootten, tot zeer laag gestelde
prijzen. Mede fijn **ENGELSCH POSTPAPIER** en
Enveloppen. **PAPIER CHINOIS & IMPERIAL.**
Gewone Enveloppen à 15 cts. per 100 stuks,
f 1,35 per mille en hooger.

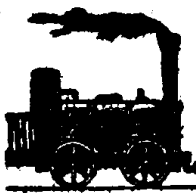
A. GRIJSELS & Co.

De ondergeteekende zich hier ter stede als
Architect gevestigd hebbende, geeft
ook **Les** in de **BOUWKUNST**, alsmede in de
PERSPECTIEF en in het **HANDTEEKENEN**, enz.,
op zijn collegie, of ook desverkiezende privaattlessen
ten zijnen huize of elders. Waarmede hij zich in
ieders gunst aanbeveelt. Adres Lange Nieuwstraat
No. 598.
J. P. GALJAARD.

NEDER-

RHIJN-

MAAT-

LANDSCHE

SPOORWEG-

SCHAPPIJ.

De Directie maakt bekend, dat te beginnen
met Maandag den 17. dezer, het koopmans goede-
ren vervoer, van en naar Rotterdam, in de rigting
naar en van Amsterdam en Arnhem, een aanvang
zal nemen.

De goederen treinen zullen voorloopig dagelijks
vertrekken:

van Amsterdam van Rotterdam van Arnhem

1 ure 12 ure 12 ure.

Aankomst te Utrecht 2 ure 30 min.

Vertrek van Utrecht 3 ure.

Aankomst Aankomst Aankomst

te Arnhem te Rotterdam te Amsterdam

5 ure 5 ure 4 ure 30 min.

Wijders wordt het publiek verwittigd, dat er tot
nadere aankondiging geene plaatskaartjes voor den
Belgisch-Hollandschen Spoorweg zullen worden af-
gegeven.

Amsterdam 13 December 1855.

Da Directie der Nederlandsche

Rhijn-Spoorweg-Maatschappij,

B. DONKER CURTIUS, President.

J. C. S'JACOB, Secretaris.

LET WEL!

Men vraagt op gunstige voorwaarden
BODE voor een Begrafenis-Fonds. Nadere
matien met eigenhandig geschreven en franko be-
matien onder Letter B. bij den Boekhandelaar J. H. SID-
Oudegracht alhier.

Algemeene Leesinrigting

VAN

Maandschriften, Tijdschriften en Couranten

Voornemens zijnde, bij mijne reeds met
succes geopende **LEESINRIGTING VAN O-
RANTEN**, eene dergelijke van **MAANDSCH-
TEN EN TIJDSCHRIFTEN** te voegen, heb ik
eer UEd. hiervan kennis te geven.

Deze inrigting in UEds. vereerende gunst aan-
velende, teeken ik mij met hoogachting

UEd. Dw. Dienaar

Oudkerkhof

M. P. J. LEBER

No. 44.

Boekh.

Prospectus gratis verkrijgbaar.

Door C. BIELEVELT op de Voorstraat
uitgegeven en alom verkrijgbaar:

ACHTTAL NAGELATEN LEERREDENEN

van **L. DIBBITS,**

in leven Pred. der Ned. Herv. Gem. te Utrecht

Met Portret.

Prijs f 1.50.

De eerste Leerrede is uitgesproken op den jongen
Nieuwjaarsdag. — Aan het hoofd van den bundel staat
een **INLEIDEND WOORD** aan de Utrechtsche Ge-
meente van haren rustenden Leeraar A. FRANCKE

**PRIJZEN DER NAVOLGENDE ARTIKELN TER
UTRECHTSCHEN MARKT, 15 December 1855.**

Rode Tarwe van f 14,75 tot f 16,25; Idem raauw
van f 16,75 tot f 18,00. Rogge van f 11,00 tot f 12,00
Garst van f 7,25 tot f 7,75. Boekweit van f 9,00
f 10,00. Haver van f 5,60 tot f 6,30. Groene Bont
van f 12,00 tot f 14,50. Grauwe Idem en Capuc. f
f 13,50 tot f 14,50. Boter van f 1,00 tot f 1,20. Koe-
van f 34,— tot f 50,— de 100 ponden. Aardappelen
f 2,70 tot f 3,30. Rundvleesch f 0,40. Schapen
Lamsvl. 30 c.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Neder-
Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zonnenuit-
gang)

Dec.	Uren	Wind- richt.	kr.	Barom. bij 0°.	Ther- F.	Afwijk. d. temp.	Voch- tigh.	Gev. dagen	Aanmer-
			N. O						
15	2	szw.	0.0	763.43	32.4	—	1.3	0.95	0
16	10	w	1.5	64.19	35.2			96	0.1
16	8	w.	0.5	66.83	40.3			93	0

AMSTERDAM 15 December 1855.

NEDERLAND.			
Werkel. Schuld . . .	2 1/2 pCt.	62 1/8	62 1/2
ditto dito	3	74	74 1/8
ditto dito	4	92 1/8	93
RUSSLAND.			
Oblig. bij Hope en Co. 5	"	100 1/8	
Obligat. 1828 & 1829 5	"	99 1/8	99 1/2
Certificat. 1831 & 1833 5	"	80	
Cert. bij Stieglitz . . 4	"	73 1/8	
ditto Adm. te Lond. 4 1/2	"	86 1/8	
POLEN.			
Obligatien.	4 pCt.	67 1/8	
SPANJE.			
Obligatien	1 1/4 pCt.	20 1/8	20 1/4
Binnenl. Schuld . . . 3	"	33 1/8	33 1/4
Amortisable	"	7 1/8	7 1/4
Bewijzen Coupons . . .	"	4 1/8	4 1/4
OOSTENRIJK.			
Oblig. Metaliek . . . 4	"	63 1/8	64
Oblig. N.	5	73 1/8	
ditto dito La B. . . . 5	"	73 1/8	
ditto dito	2 1/2	32 1/8	32 1/4
PORTUGAL.			
Obligatien	3 pCt.	40 1/8	40 1/4
AMERIKA.			
Grenada, Oblig. . . . 2 1/2	"	19 1/8	19 1/4
Mexico, Obl. 1851 £ 100 3	"	18 1/8	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Onze lezers zullen hebben opgemerkt, dat wij dit jaar geen uitvoerig verslag hebben geleverd van het verhandelde in de wintervergadering van de Provinciale Staten van dit gewest. Daar enkele leden der Staten schenen van meening te zijn, dat de tot dus verre gedane mededeeling niet voldoende was, hebben wij ons tot de Vergadering der Prov. Staten gewend, met een bepaald voorstel. Dat voorstel is in handen gesteld eener Kommissie, en ofschoon ook leden dier Kommissie ons belangloos en toch vrij kostbaar werk niet waardeerden, hebben wij aan het verzoek dier Kommissie wel willen voldoen, om, in afwachting van de nadere beslissing over ons voorstel door Heeren Staten, als proeve het verslag van de zitting van Dingsdag den 11. dezer, door een van wege de kommissie daartoe uitgenoodigd persoon opgemaakt, hieronder te laten volgen, daardoor een blijk te meer willende geven van onze bereidvaardigheid.

Zitting van de Prov. Staten

van Dingsdag, 11 December 1855.

Na de lezing van het gebruikelijke gebed door den heer Griffier wordt de vergadering door den heer Voorzitter geopend.

De Notulen der vergadering van 4 December 1855 worden door den heer Griffier voorgelezen en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De heer Voorzitter doet mededeeling van het overlijden van den heer G. Duuring, lid der Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht en brengt hiende aan de nagedachtenis van den afgestorvene. — De ingekomen stukken worden door den heer Voorzitter aan de Vergadering medegedeeld en op zijne aanhouding door den heer Griffier voorgelezen; zij bestaan in: Eene missive van Gedeputeerde Staten, inhoudende mededeeling van het verlof van Z. M. den Koning, aan de Kommissie uit de Staten van Utrecht, in verband met eene Komm. uit de Staten van Zuid-Holland, tot onderzoek van het ontwerp-reglement voor het waterschap van Woerden, — om hare werkzaamheden na de sluiting der vergadering voort te zetten. — Op voorstel des Voorz. voor kennisgeving aangenomen.

Eene missive van Gedeput. Staten, inhoudende een voorstel omtrent de regeling der grenzen van het hoogheemraadschap van den Lekdijk-bovendams. — Op voorstel der Voorz. wordt besloten tot de nederlegging ter griffie ter inzage van de leden en tot de behandeling gelijktijdig met die van het ontwerp-reglement voor het hoogheemraadschap van den Lekdijk-bovendams.

Eene missive van de Veenderij-direktie van Achtienhoven, inhoudende verzoek aan Gedeput. Staten om den tegenwoordigen stand van zaken te doen ophouden en de Veenderij niet als eene nieuwe, maar als eene oude te beschouwen en haar derhalve vrijdom van bedijking te geven. — Op voorstel des Voorz. wordt besloten tot de verzending aan Gedeput. Staten om konsideratie en advies en tot de behandeling der zaak in de zomer-vergadering van 1856.

De Voorzitter noodigt den heer van Tuyll van Serooskerken van Zuylen, als lid van de Komm. van rapporteurs omtrent de overweging van de ontwerpen-reglement der hoogheemraadschappen van den Lekdijk-bovendams en benedendams, in de sektion, uit tot het voorlezen van het rapport der Komm., waaraan de heer van Tuyll voldoet, doch in bedenking heeft, of het doelmatig is, om ook de aanmerkingen op de afzonderlijke artikels, in de sektion en door de Komm. gemaakt, voor te lezen; van welke voorlezing de heer van Tuyll door de vergadering ontslagen wordt. — Ten slotte deelt de heer van Tuyll aan de vergadering de konklusie der Komm. mede, strekkende om de vijf volgende punten aan de vergadering in overweging te geven:

1. Om in overweging te nemen en te beslissen de vraag of het naar oordeel dezer vergadering al dan niet wenschelijk moet worden geacht, dat de polderdijk thans tot het hoogheemraadschap van den Lekdijk benedendams en van den Ysseldam behorende, binnen de grenzen van het hoogheemraadschap wordt opgenomen.

2. Om naar aanleiding van de deswegens te nemen

beslissing te besluiten, aan Gedeput. Staten op te dragen, aan Z. M. den Koning vereischte magtiging te verzoeken om met Gedeput. Staten van Zuid-Holland in overleg te treden, hetzij aangaande het niet opnemen van den polderdijk, binnen de grenzen van het hoogheemraadschap, hetzij aangaande de vaststelling van een nieuw reglement voor dat hoogheemraadschap, ten einde deswegens de noodige voordragten aan de Staten der betrokkene provincien te doen.

3. Om te besluiten, dat het thans aangeboden ontwerp-reglement voor bovengemeld hoogheemraadschap, niet in behandeling zal worden genomen, maar dat de nadere voordragt sub n°. 2 vermeld zal worden afgewacht alvorens tot de behandeling over te gaan.

4. Om te besluiten dat evenzeer het reglement voor het hoogheemraadschap van den Lekdijk-bovendams, thans niet in beraadslaging gebragt, maar eene kommissie zal worden benoemd om te onderzoeken en te overwegen, welke wijzigingen gezegd ontwerp-reglement, naar aanleiding van de in de afdeelingen gemaakte opmerkingen, zal behooren te ondergaan en deswegens eene voordragt aan de Staten te doen, in eene buitengewone vergadering, te houden in de maand Maart of April van het volgende jaar, en dat in die buitengewone vergadering het ontwerp-reglement voor dit hoogheemraadschap in behandeling genomen zal worden. 5. Om aan Gedeputeerde Staten op te dragen aan Z. M. den Koning de vereischte magtiging te verzoeken tot het houden eener buitengewone vergadering in de maand Maart of April aanstaande tot het sub n°. 4 bepaalde einde. Op de vraag des Voorzitters of de leden terstond tot de behandeling dier 5 punten wenschen over te gaan, zegt de heer Ackersdijk dat naar zijn oordeel de door de kommissie gevolgde orde van behandeling niet goed te keuren is; hij meent dat h. h. rapporteurs hunne bevoegdheid zijn te buitengegaan, daar zij niet alleen datgene hebben medegedeeld, wat in de sektion over de ontwerpen-reglement gezegd is, maar ook eene eigene konklusie hebben voorgedragen; Spreker erkent gaarne het individueel regt van ieder lid der kommissie om bij de behandeling der ontwerpen, zijne zienswijs aan de vergadering mede te deelen, doch meent dat de kommissie, als ligchaam, in haar rapport niet haar eigen gevoelen en geene orde van behandeling der ontwerpen in de vergadering heeft voor te dragen.

De heer van Asch van Wijck verdedigt de wijze van behandeling der kommissie en zegt dat de kommissie aan de grenzen van hare bevoegdheid gedacht heeft, doch in antecedenten aanleiding gevonden heeft om te handelen, zoo als zij deed; de heer Ackersdijk toch (zegt spreker) was met den heer van Hoytema en mij, vóór eenigen tijd, lid eener soortgelijke kommissie, wij hebben toen geene zwaarigheid gevonden om een eigen gevoelen te uiten en bovendien verbiedt het reglement van orde dezer vergadering, aan de rapporteurs het doen van voorstellen niet.

De heer Ackersdijk volhardt bij zijn gevoelen en zegt dat hij, hoewel hij zich dit niet herinnert, de mogelijkheid erkent dat hij vroeger als rapporteur medegewerkt heeft tot het doen eener daad, welke hij thans afkeurt; dat hij indien dit zoo is daarover berouw gevoelt en in elk geval opmerkt, dat die vroegere handeling geen gezag heeft. — Spr. noemt de behandeling in de sektion gedachtenwisseling en meent, dat de kommissie van rapporteurs die getrouw weér moet geven, zonder te treden in de beoordeeling van de innerlijke waarde van het in de sektion verhandelde. Ten slotte betuigt hij nog zijn dank aan de kommissie van rapporteurs, voor haar uitvoerig rapport.

De Voorz. zegt dat de artt. 44 en 45 van het reglement van orde, die tusschen den laatsten spreker en de kommissie moeten beslissen, hem minder duidelijk toeschijnen; hij wijst op de disharmonie tusschen die beide artikels en meent, dat, hoewel art. 44 voor het gevoelen van den heer Ackersdijk spreekt art. 45 meer op de hand van de kommissie is. — Aan een antecedent als het aangehaalde ontleent hij geene kracht; hij beschouwt het voorstel der kommissie van rapporteurs als eene motie van orde en stelt het alternatief dat de vergadering of het voorstel van rapporteurs moet ter zijde stellen, of in overweging nemen. Hij stelt daarop voor de préalabele punten dit onderwerp betreffende nog in deze zitting te behandelen, na de behandeling van het onderwerp der Geldersche valei. — Zonder hoofdelijke stemming wordt dienovereenkomstig door de vergadering besloten.

De vergadering wordt 1/4 uur geschorst.

Hervatting der zitting.

In behandeling de drie voorstellen vervat in het verslag de kommissie voor het ontwerp waterkeering der Geldersche valei.

De Voorz. opent de beraadslaging daarover en zegt dat hij er groot bezwaar in ziet om in het eerste voorstel der kommissie, strekkende om de wijze aan te geven hoedanig in het bezwaar der achterbergsche hooilanden te gemoet gekomen zal worden, de woorden *op de voorgestelde wijze* (d. i. door een sluis te stellen aan het fortuintje) te behouden; hij juicht het denkbeeld der kommissie in het algemeen toe en erkent dat men bij ontwikkeling eener landstreek, aan een gedeelte daarvan geene voordeelen ontnemen mag; hij is overtuigd dat het belang der landstreek in het oog zal gehouden worden, doch hij meent dat de uitdrukking *op de voorgestelde wijze* te bepaald is en al te zeer aan banden legt. — Hij verklaart, dat deze bedenkingen niet slechts de zijne, maar ook die van den hoofd-ingenieur van den waterstaat zijn; met dezen is hij tegen de wijze en de plaats der waterkeering en gelooft hij dat in de plaats van eene sluis, een schut, welks daargestelling veel minder kostbaar is wellicht voldoende zijn zal en dat de sluis of het schut niet aan het fortuintje, maar hooger op moet geplaatst worden. Spr. meent dat de sluis van de Greb wellicht tot de onderwaterzetting zoude kunnen gebruikt worden en erkent dat de landen van Rhenen het voordeel van de onderwaterzetting niet behooren te verliezen.

De heer Menso gelooft de voorkeur te moeten geven aan het voorstel der Kommissie boven het door den heer Voorzitter aangemerkte; de Komm. toch (zegt hij) heeft dat wat zij nederschreef in overweging genomen; zij uit slechts een wensch, en eene Komm. heeft de bevoegdheid haren wensch zoodanig uit te drukken als zij verkiest; door dien wensch echter is de Komm. van uitvoering volstrekt niet gebonden; want de Komm. zal zich, wanneer zij besluit tot de uitvoering van de haar opgedragen last, van de beste wijze bedienen. — Hij merkt op dat het hier niet slechts te doen is om waterkeering, was dit zóó men kon iets anders bezigen dan eene sluis, maar ook om het openhouden der vaart, waarbij Wageningen en de Grebbe groot belang heeft, te verzekeren. — Door een schut wordt (volgens spr.) de vaart afgebroken zoo lang als de hooilanden dras moeten staan en zal een strijd ontstaan tusschen de verschillende belangen van de eigenaars der hooilanden en de bewoners van Wageningen en de Grebbe. — Wat de plaats der sluis aangaat geeft hij te kennen dat het fortuintje door de Komm. als een punt tusschen Veenendaal en de Grebbe genomen is, waaraan de Komm. niet bepaald hecht. — Ten slotte stelt hij voor aan de vergadering in overweging te geven om den wensch der Komm. tot den haren te maken.

De heer van Beeck Calkoen zegt hoofdzakelijk de Komm., noch de vergadering moet een bepaald voorstel doen; beide moeten slechts een wensch uiten; zoo als dan ook in het voorstel der Komm. gedaan wordt; de woorden *zoo mogelijk* in het voorstel voorkomende sluiten de conditio sine qua non geheel uit; de bijvoeging *op de voorgestelde wijze* is echter wenschelijk daar de voorziening in de waterkeering een finantieel punt van groot gewigt is, waarop dient te worden acht geslagen; de daargestelling der sluis toch zal groote kosten na zich sleepen. Spr. stelt echter voor na de woorden *zoo mogelijk* in de plaats van *op de voorgestelde wijze* de woorden *des gevorderd* op te nemen.

De Voorzitter verklaart dat een groot gedeelte van het bij hem bestaande bezwaar is weggenomen door de verklaring van de woorden op de voorgestelde wijze door de leden der Kommissie gegeven; die verklaring kan echter niet op het besluit der Staten praëjudiceren. Spreker meent dat in een wensch der Staten, officieel te kennen gegeven, de stilzwijgende verklaring ligt, dat zij dien wensch hebben doordacht en er daarom dan ook, zeker niet zonder overwegende redenen, mede in strijd zal gehandeld worden. Beide de leden der Komm. (vervolgt Spr.) beweren dat er eene sluis moet zijn, van de zijde der waterstaat wordt dit zeer betwijfeld, — daar men boven den Rooden haan met de sluis het water keeren kan. Hij vereenigt zich met de meening der Komm., dat de streken, die de besproeiing bezitten te moeten behouden, ja zelfs ze moeten trachten te verbeteren. Hij vreest echter dat de Komm. van uitvoering door het voorstel van de Komm. van rapporteurs aan banden zal worden gelegd.

De heer Menso zegt hoofdzakelijk: de vergadering benadeelt de zaak niet door den wensch te uiten, hoe zij verlangt dat de uitwatering geregeld worden zal; de achterbergsche hooilanden toch geraken van zelve onder water, niemand kan ze daarvan thans ontheffen; is er echter een kanaal om de anderlanden van het overvloedige water te ontdoen dan zullen de achterbergsche hooilanden tegen wil en dank van het water worden ontlast. Hij merkt op

dat de sluis bestemd tot het uitlaten van water voor de landen, die voor hunne vruchtbaarheid water behoeven nadeelig werken zal. Wij wenschen de landerijen onzer provincie het voordeel, dat zij bezitten, te doen behouden, — doch hechten onze goedkeuring aan de beslissing der wetenschap, wanneer zij een beter middel tot uitwatering, dan eene sluis, aanwijzen kan.

De *Voorzitter* stelt voor om de beraadslagingen over de zaak der Geldersche vallei te sluiten. — De vergadering besluit, zonder hoofdelijke stemming, dienovereenkomstig.

Daarop wordt in stemming gebracht het eerste voorstel der Komm., luidende: „Dat zooveel mogelijk aan het bezwaar der Achterbergsche landen onder Rhenen, op de voorgestelde wijze zal worden te gemoet gekomen.

Daar bij opnemng der stemmen blijkt, dat 16 leden zich voor en even zoo veel zich tegen het voorstel verklaard hebben, wordt ingevolge de provinciale wet de beslissing van het voorstel tot eene volgende vergadering verdaagd.

De *Voorzitter* stelt vervolgens voor om het 2e en 3e voorstel aan te houden tot de nadere bijeenkomst om daarover gelijktijdig met het 1^e voorstel te beslissen. — Zonder hoofdelijke stemming door de vergadering aangenomen.

Aan de orde zijn de verschillende voorstellen van de commissie van rapporteurs der ontwerpen-reglementen Lekdijk. (Zie boven).

De beraadslaging over n°. 1 wordt geopend.

De heer *Verloren* merkt op dat eene adfeeling er toe geneigd was om den poldervliet buiten den Lekdijk benedendams te stellen, terwijl eene andere meende dat die polder daarin blijven moest tot dat de Staten van de provincie Utrecht en die van Zuid-Holland gezamenlijk over dat punt zouden hebben beslist. Spreker meent echter dat, welke beslissing door deze vergadering moge genomen worden, de Staten van Zuid-Holland in elk geval zullen moeten erkend worden. De Komm. van rapporteurs (zegt hij) is eenstemmig van oordeel dat de eindbeslissing van de belangen van den polder vliet niet in deze vergadering alleen te huis behoort.

De heer *Huydecoper van Maarseveen* zegt dat het hem voorkomt dat uit het hier besprokene blijkt dat de zaak der thans aanhangige waterschaps-reglementen te zeer zal worden verdaagd, hij oordeelt die verdaging zeer bezwaarlijk en verzoekt daarom inlichting aan de Komm. van rapporteurs aangaande den vermoedelijken tijd van behandeling der waterschaps-reglementen.

De heer *Verloren* zegt dat de Komm. oordeelt dat het reglement van het waterschap van den Lekdijk benedendams niet zal kunnen worden tot stand gebracht vóór dat het lot van den poldervliet beslist is; een middenweg schijnt der Komm. onmogelijk toe daar toch bij elk reglement de bepaling van het territoir, binnen hetwelk het gelden zal, een eerste vereischte is. Het reglement waterschap Lekdijk bovendams kan evenwel terstond behandeld worden, en is men het eens met de Staten van Zuid-Holland over den poldervliet dan kan eene spoedige behandeling van het andere reglement volgen.

De heer *Bastert* meent, dat, wanneer de poldervliet buiten het waterschap van den Lekdijk benedendams gesloten wordt, de behandeling van het reglement van dit waterschap terstond kan plaats hebben; naar des Spr. oordeel berust bij de vergadering de bevoegdheid om het territoir te bepalen (in vroegere zitting is dit beginsel aangenomen) en dus ook de magt om den poldervliet buiten het waterschap te sluiten.

De *Voorzitter* verschilt in meening met den laatsten spreker; hij kent aan de vergadering het regt toe om binnen de provincie het territoir te bepalen, doch buiten de provincie niet; om de zaak van den poldervliet te regelen is het noodig, dat men zich versta met de Staten van Zuid-Holland. De streck verlaten (zegt spreker) kan men niet zelfs al ware 't in het belang der streck zelve, omdat men het gevoelen der Staten van Zuid-Holland niet praejudicieren kan.

De heer *van Beek Calkoen* zegt: de Staten hebben zich bij de behandeling van de zaak van den polder Bovendams op een juist standpunt geplaatst. Het gold daar het oordeel over dijkpligtigheid; hier met betrekking tot den poldervliet zou het alleen gelden het meerder gemak van den polder en dus niets dan willekeur zijn.

De *Voorzitter* merkt op, dat de poldervliet belang heeft bij den Lekdijk benedendams en daarom de uitsluiting van dien polder minder billijk is. — Het is waar (zegt Spr.) dat die polders slechts 80 banders groot, aan den Lekdijk weinig voordeel oplevert, behalve betrekkelijk geringe dijklasten verzeft die polder in tijd van nood slechts 5 man ter bescherming van den Lekdijk. Door het be-

houden van den poldervliet wordt aan de Staten van Zuid-Holland eene magt gegeven gelijk aan die van de Staten van Utrecht, en de poldervliet is toch een gedeelte van een Utrechtsch waterschap.

De heer *Ackersdijk* stelt de vraag of de Staten der provincie Utrecht bevoegd zijn om den polder vliet uit te sluiten, zonder daarin de Staten van Zuid-Holland te kennen. De Spr. meent die vraag toestemmend te moeten beantwoorden; hij is voor de toestemmende beantwoording, omdat door de uitsluiting van den poldervliet, groote moeilijkheden voor het waterschap zullen vermeden worden, en hij is overtuigd, dat, wanneer de Staten van Utrecht van de vordering der lasten afzien, de Staten van Zuid-Holland geen regt hebben, om tot het ontvangen der bijdrage te noodzaken. Binnen de grenzen der provincie, zegt hij, kunnen wij belastingsschuldigen ontslaan, en zouden wij dit dan buiten de grenzen der provincie niet kunnen? Mijn oordeel is, dat wij van de geringe bijdrage afstand moeten doen en dat wij de toestemming van de Staten van Zuid-Holland daartoe niet behoeven. Spr. raadt dus de uitsluiting van den poldervliet zeer aan, stelt voor aan de Staten van Zuid-Holland mededeeling van die uitsluiting te doen en zonder uitstel tot de behandeling van de ontwerpen-reglement over te gaan.

De heer *Ras* vraagt, of de poldervliet alleen een last draagt door onder het waterschap gerangschikt te zijn, dan of die polder daardoor ook gebaat wordt, want, zegt Spr., geniet de poldervliet uit zijn tegenwoordigen toestand eenig voordeel, dan mogen de Staten van Utrecht over de waarde van de baten en lasten, aan dien polder verbonden, geen oordeel vellen.

De *Voorzitter* herhaalt dat de poldervliet belast is met de levering van manschap en geldelijke opbrengst, dat zij daartegen wel voordeel geniet door de natuurlijke gesteldheid des dijks, doch niet als intègrerend deel van het waterschap, zoodat hij het bezwaar van den vorigen Spr. als opgeheven mag beschouwen. Spr. wil zich met den heer *Ackersdijk* niet gaarne op Staatsregterlijk gebied wagen, doch geeft aan dat geachte lid in bedenking of hier de hoogroothheid van den poldervliet wel iets afdoet en of men daarom het tegenwoordige geschilpunt niet kan vergelijken bij de regeling van het reglement van een waterschap, bijv. dat van Woerden, 't welk binnen twee provincien gelegen is; met betrekking toch tot die waterschappen zou eene regeling van eene provincie uitgaande, zeker niet wettig zijn. In eene vorige vergadering, zegt Spr., meenden de Staten van Utrecht het toezigt te moeten houden op werken in Zuid-Holland, waarbij onze provincie belang had; zouden thans de Staten van Zuid-Holland niet dezelfde meening aan den dag kunnen leggen? Het latijnsche beneficium nemini obtrudatur mag ik hier ook nog in het midden brengen; door het bevrijden van den poldervliet van de hem opgelegde lasten, wordt aan dien polder eene weldaad opgedrongen, die de ingelanden welligt niet begeeren. — Eindelijk merk ik nog op dat het bij mij vast staat dat de Staten van Zuid-Holland eene betere regeling van de grenzen van het waterschap van den Lekdijk benedendams in de hand werken zullen.

De heer *Ackersdijk* betuigt, dat hij huiverig is, om in zake van waterschappen, zijn oordeel uit te spreken; hij merkt echter op, dat het hoofdpunt hier bestaat in de waterkeering, niet in de uitgestrektheid van den grond. Het door den *Voorzitter*, aangaande het waterschap van Woerden gezegde komt hem daarom voor niet van toepassing te zijn; de bedijking toch van dat waterschap ligt gedeeltelijk op Utrechtsch, gedeeltelijk op Zuid-Hollandsch grondgebied; de bedijking van den poldervliet ligt alleen in onze provincie. Het beneficium nemini obtrudatur is ook, volgens zijne meening, niet van zoo onvoorwaardelijke toepassing; het geldt hier niet het opdringen eener weldaad; 't betreft hier het doen van afstand van eene geldelijke bijdrage en persoonlijke dienst. De ingelanden van den poldervliet zijn schuldenaren en een schuldenaar toch kan den schuldeischer niet beletten, hem de schuld kwijt te schelden. De Staten van Zuid-Holland kunnen dus voor hunne onderhoorigen geen regt op eene verplichting eischen. In de verlating is in de verte geen onregt gelegen, de bescherming waarop de poldervliet aanspraak heeft, wordt gehandhaafd, het regt van dien polder om, bij ontslag van bijdrage, het betalen daarvan te vorderen, bestaat niet. Spr. volhardt bij zijne meening.

De *Voorzitter* sluit de beraadslagingen over 1. voorstel, 't welk wordt aangenomen met 20 tegen 12 stemmen. Bij de beraadslaging 2. voorstel merkt de voorzitter op, dat door het aannemen van het 1. voorstel het alternatief van het tweede voorstel vervallen is, met welk gevoelen de vergadering zich vereenigt, en wordt dus 2. voorstel in overeenstemming met het 1. aangenomene voorstel gebracht.

De heer *Ackersdijk* stelt voor om aan de Staten van Zuid-Holland mededeeling te doen van de uit-

sluiting van den poldervliet uit het waterschap den Lekdijk-benedendams.

De *Voorzitter* verzoekt den laatsten spreker zijn voorstel schriftelijk te willen doen.

De heer *Ackersdijk* stelt zijn voorstel afhankelijk van de al of niet aanneming van het tweede voorstel der commissie.

De *Voorzitter* verklaart zich daarmede te eenigen.

De heer *van Asch van Wijck* merkt op, dat buiten de bedoeling van de commissie lag, om de deze vergadering de uitsluiting of niet uitsluiting den poldervliet te doen bepalen, zij (de commissie) wilde dat de vergadering alleen beslissen zou wenschelijk is, daar de bevoegdheid der vergadering niet verder reikt; de zaak van den poldervliet gaat beide provincien aan en de Staten van Utrecht alleen kunnen dus geen besluit tot uitsluiting nemen. Tot staving van het door hem aangevoerde, beroept spr. zich op art. 97 van de provinciale wet.

De heer *Ackersdijk* ziet in het door den laatsten spreker in het midden gebrachte eene dilatoire excusie, die de zaak op de lange baan schuiven wil. Hij beweert dat het aangehaalde art. van de provinciale wet niet van toepassing is, juist hetgeen door de stemming beslist is heeft, volgens zijne meening, ten gevolge dat het waterschap zich voetaan niet buiten de provincie Utrecht zal uitsluiten. Hij zegt dat zoo de Staten van Zuid-Holland mogten beweren mede gerechtigd te zijn tot regeling van het waterschap Lekdijk-benedendams, de Komm. zal moeten beslissen; op de kennisgeving van uitsluiting van den poldervliet aan de Staten van Zuid-Holland blijft spreker echter aandringen.

De heer *Broers* meent dat de vergadering van uitsluiting van den poldervliet aan de Staten van Zuid-Holland, geen kennis geven moet, daar door zoo te handelen als 't ware een regt dier Staten erkennen zou.

De heer *van Asch van Wijck* zegt, dat, wanneer hij, door zijne stem aan het voorstel te geven, uitsluiting de bevoegdheid aan de Staten van Utrecht zou toekennen, hij genoodzaakt zal zijn zich tegen het voorstel te verklaren.

De Komm. heeft gevraagd of de uitsluiting wenschelijk is; zij kon de vraag niet anders stellen daar zij meent, dat de uitsluiting zelve niet van kompetentie dezer vergadering is. — Spreker komt terug op het genomen besluit, dat in overeenstemming met het voorstel der Commissie van rapporteurs moet zijn.

De *Voorzitter* zegt: in deze vergadering is beginsel van uitsluiting aangenomen, de vraag blijft nu ter beantwoording over, welke invloed zal de uitsluiting op de al of niet medewerking der Staten van Zuid-Holland uitoefenen.

De beraadslaging over het 2e voorstel wordt gesloten en het voorstel met 19 tegen 13 stemmen aangenomen.

3e voorstel. Wordt op uitnoodiging des Voorzitters zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

4e voorstel. De heer *van Bel* meent, dat het oogmerk der behandeling van het reglement voor Lekdijk-Bovendams nog niet daar is; hij stelt voor, eene Commissie te benoemen, die de overeenstemming der beide ontwerpen reglement zal aantoonen; men al zoolang met de zaak getalmd heeft is er de behandeling geene groote haast. Spreker verzoekt daarom voor met het behandelen der beide reglementen tot den zomer te wachten, omdat de reglementen, dewijl zij van 230 artikels, ruim omvattende hebben, meest gevoegelijk gelijktijdig kunnen behandeld worden. Met het oog op de waterschappen, die nog voorziening behoeven, spreker een algemeen reglement hoog noodig, welks aanvulling voor bijzondere waterschappen, na bijzondere reglementen van geringen omvang kunnen gemaakt worden. Hij herinnert, dat de danige algemeene reglementen in Noord- en Zuid-Holland bestaan en wil de Gedeputeerde Staten noodigen tot het opstellen van een algemeen reglement voor de waterschappen dezer provincie en de behandeling der ontwerpen-reglement Lekdijk uitsluitend tot na de goedkeuring van het algemeen reglement.

De heer *de Geer van Oudegijn* herinnert dat het reglement nu reeds sedert vijf jaren in behandeling is en dat bij uitstel der behandeling, de beslissing minder met de zaak bekende personen kan worden opgedragen, daar reeds spoedig de helft van de leden dezer vergadering zullen moeten aftreden.

De heer *van Tuyll* (als lid der Commissie) zegt dat naar de meening der Commissie tot eene spoedige behandeling kan worden overgegaan, daar het hare bedoeling ligt om slechts 2 à 3 maanden van het voorstel te bekomen.

De *Voorzitter* deelt mede eene schriftelijk voorstel

den heer van Bel, dat door twee leden onder-
 staat wordt en strekt om de aanhangige zaak uit-
 stellen tot dat een algemeen reglement op de wa-
 terschappen dezer provincie zal zijn vastgesteld.

De Voorzitter herinnert dat reeds sedert 1851 de
 aanpak van den Lekdijk bij de Staten aanhangig is.
 e van de laatste zomervergadering hebben de Staten
 ene spoedige afdoening verzocht; in het volgende
 te naar treedt de helft der leden af, en zou dus bij
 het uitstel al het volbrachte werk vergeefs gedaan zijn.
 dat belang der zaak dit vorderde, maar de grond voor het
 uitstel ligt in den wensch naar een algemeen voor-
 ligend reglement voor de waterschappen in de pro-
 vincie; daar waar gedeputeerde Staten spraken van
 een algemeen reglement, bedoelden zij een polder
 reglement, geen waterschaps-reglement. — Spr. houdt
 et het voor ondoenlijk om een algemeen waterschaps-
 reglement te maken; voor de kleine waterschappen
 nem zou niet bruikbaar zijn 't geen voor de groote dien-
 berdig was; doch al kon men een goed algemeen wa-
 terschaps-reglement ontwerpen, dan zouden gedep.
 Staten met een' zoo grooten arbeid niet zoo spoedig
 ex gereed kunnen zijn. Daarenboven gelooft Spr. dat
 en door de aanneming van het reglement voor het
 waterschap van den Lekdijk-bovendams, de behan-
 deling van het benedendams-reglement zeer zal zijn
 vereenvoudigd.

De heer Bastert stelt voor om de tijdsbepaling
 uit het voorstel te verwijderen.

De heer Ackersdijk betuigt zijn leedwezen dat
 hij wolken ziet opkomen, die de reeds zoo lang in
 behandeling zijnde zaak, weder voor het oog der
 vergadering zullen bedekken. In het verslag van
 het in de sectiën behandelde kan men alles zien,
 wat men te weten noodig heeft, eene Komm. om
 het verslag te verklaren behoeft men niet. Thans
 hebben wij de zaak in het geheugen, wij hebben
 alles vóór korten tijd in de sectiën behandeld,
 wachten wij nu weder met eene beslissing, dan zul-
 len wij, na verloop van het uitstel, over eene zaak
 moeten oordeelen, die ons niet juist meer voor den
 geest staat. De gelijktijdige behandeling der regle-
 menten komt Spr. wenschelijk voor, de vergadering
 heeft anders beslist, doch de behandeling van het
 reglement Lekdijk-bovendams zou hij zeer verlangen
 dat terstond plaats had.

De heer van Thyll zegt dat de Komm. zich heeft
 afgevraagd, hoe zij met de veelvuldige aanmerkingen
 der sectiën op de artikelen handelen moest; die vraag
 heeft zij beantwoord uit een antecedent (reglement op
 de veenderij) dat haar aanleiding geeft tot het doen
 van voorstellen. Den door de Komm. bewandelde
 weg, durft zij met vertrouwen aanbevelen.

De heer Bastert levert zijn amendement schriftelijk
 in (zie hiervoren), 't welk door twee leden wordt
 ondersteund.

Het voorstel van den heer van Bel wordt verwor-
 pen met 30 tegen 2 stemmen.

Het voorstel van den heer Bastert wordt aange-
 nomen met 29 tegen 3 stemmen.

4. Het voorstel der Komm., gewijzigd door het
 amendement van den heer Bastert, wordt aange-
 nomen met 31 tegen 1 stem.

5e voorstel wordt aangenomen zonder hoofdelijke
 stemming, mede met weglating der tijdsbepaling, in
 overeenstemming met het aangenomen 4e voorstel.

De Voorzitter stelt voor om, daar het uur reeds
 zoo ver gevorderd is, de behandeling der aan de
 orde zijnde zaken uit te stellen tot heden over acht
 dagen, des middags te 12 ure.

De heer van Asch van Wijck verlangt, in het be-
 lang der buitenleden, eene avondzitting, waarin de
 discussie over de zaak der Geldersche vallei zal ge-
 sloten worden en tot stemming zal worden overgegaan.

De Voorzitter wacht de beslissing der vergadering,
 doch meent dat het niet uitgemaakt is of de staking
 der stemmen de discussie sluit.

De heer Menso verzoekt om, ten gerijve der bui-
 tenleden, den 18. December te 1½ ure te vergaderen.

De heer van Asch van Wijck trekt zijn voorstel in.

De heer Ackersdijk stelt voor om het rapport
 der Komm. voor de ontwerp-reglementen der water-
 schappen van den Lekdijk beneden- en bovendams
 te doen drukken, welk voorstel door een aantal leden
 wordt ondersteund.

De Voorzitter heeft tegen het doen drukken van
 dat rapport geen bezwaar dan de kosten, hij zal echter
 voor de vervulling van den wensch der leden zorg
 dragen. Eindelijk nog stelt hij de vergadering voor
 om, in overeenstemming met het voorstel van den
 heer Menso, te zaam te komen op 18 December
 1855, des namiddags 1½ ure, met welk voorstel
 de vergadering zich vereenigt.

De vergadering wordt door den Voorzitter gesloten.

Zitting van den stedelijken Raad

van Donderdag 29 November.

Voorzitter Mr. N. P. J. Kien.

Tegenwoordig zijn 24 leden. Afwezig de heeren
Mulder, v. Hoytema, v. Stirum en van Boetzelaer.

De Voorzitter brengt ter tafel eene missive van
 den heer v. Beeck Calkoen, waarin deze te kennen
 geeft, dat hij, tot eene andere betrekking geroepen,
 welke hij heeft aanvaard, voor zijn lidmaatschap van
 den Raad en dus ook voor zijne betrekking als
 Wethouder moet bedanken.

De Voorzitter zegt met leedwezen vernomen te
 hebben, dat de heer v. Beeck Calkoen opgehouden
 heeft lid van den Raad en Wethouder te zijn, in
 welke betrekkingen hij gedurende eene reeks van
 jaren met uitnemenden ijver en met gemoedelijkheid
 zijne plichten vervulde. Waar het de behartiging
 gold van de belangen der burgerij, was nooit eenige
 moeite hem te veel. Ook de burgerij kende hem.
 Spr. achte het bedanken van den heer Calkoen een
 wezentlijk verlies voor deze stad te zijn. Evenwel
 is hij tot eene andere betrekking geroepen, waardoor
 hij niet alleen aan de stad, maar ook aan de pro-
 vincie zijne krachten kan wijden, en aan beide nut-
 tig kan zijn.

Zijn ingekomen de volgende stukken: Missive van
 Ged. Staten, betreffende de verdagting van 's Konings
 beslissing op den invoer of de verandering van plaat-
 selijke belastingen tot aan het einde van het volgend
 jaar. — Voor kennisgeving.

Een besluit van Ged. Staten, houdende goedkeu-
 ring van de begroting der schutterij voor 1856. —
 Voor kennisgeving.

Een besluit van dezelfde ter goedkeuring van
 een raadsbesluit, strekkende tot afkoop van een uit-
 gang van eene der erven van den heer v. Beeck
 Calkoen. — Voor kennisgeving.

Een provinciaal blad, bepalende de termijn, tot
 herziening der reglementen van sommige instellingen
 van weldadigheid. — Voor kennisgeving.

Missive van de gezondheids-komm., ten geleide
 van haar reglement van orde. — Ter sekretarie.

Missive van het bestuur van het 4. taal- en letter-
 kundig kongres, ten geleide van de verhandelingen
 van dat kongres. — Wordt besloten het verslag in
 het archief op te nemen, en de komm. voor die toe-
 zending dank te zeggen.

Een rekwest van verschillende ingezetenen dezer
 stad, houdende bezwaren tegen het onlangs afgekon-
 digde reglement voor het ledigen der sekreten. — Ter
 sekretarie.

Missive van de Komm. van geneeskundig toevor-
 zigt, waarin ten gevolge van het bedanken van dr.
Oudenhoff als lid der Komm., thans als kandidaten
 worden voorgesteld dr. *Beckers* en dr. *Koker*.

Eene voordragt van Burgemeester en Wethouders,
 ter vervulling van den post van stads-doctor, open-
 gevallen door het bedanken van dr. *Oudenhoff*. On-
 der mededeeling dat de Aalmoezenierskamer daartoe
 de aandacht heeft gevestigd op dr. *Haerten* en dr.
Adèr

Eene voordragt van Burg. en Weths. op een adres
 van *J. H. Staring*, betreffende de remissie van een
 regt van naasting. — Ter sekretarie.

Eene voordragt van Burg. en Weths. om met
 goedkeuring van de rekening en begroting van het
 Israëlitisch armbestuur aan die instelling te verle-
 nen eene subsidie. — Ter sekretarie.

Een schrijven van het R. K. parochiaal armbe-
 stuur, verzoekende over 1854 en 1855 eene buiten-
 gewone tegemoetkoming van f 5000. — In handen
 van de Komm. voor het armwezen.

De Voorz. maakt de leden indachtig, dat er bij
 de aanneming van de begroting bepaald is, om de
 sluisgelden, welke aan de Weerdsuis moeten betaald
 worden, niet meer publiek te verpachten.

De Voorz. stelt voor Burg. en Weths. te magtigen,
 om voor het volgende jaar een provisionelen gaarder-
 meester aan te stellen. — Wordt konform besloten.

Verschillende rekwesten van geneesheeren ter dezer
 stede, om voor den vakanten post van stads-dokter
 in aanmerking te mogen komen, van de heeren
 dr. *Adèr*, dr. *Verhoeff*, dr. *Munting* en dr. *Haerten*. —
 Ter sekretarie.

Thans wordt door den sekretaris lezing gedaan
 van het rapport der commissie, belast met het voor-
 dragen van een ékivalent voor de afgeschafte be-
 lasting op het gemaal. Dit stuk is van den volgenden
 inhoud:

De Commissie aan welke in Uwe vergadering van
 25 Oktober jl. de taak werd opgedragen, om den
 aard en de heffingswijze te bepalen eener eigene di-
 rekte belasting voor deze gemeente, bij de begroo-

ting voor 1856 in beginsel aangenomen, heeft ver-
 schillende plannen, daarbij hier en elders geopperd,
 ter sprake gebracht.

Na nauwgezette overweging is zij eenparig tot het
 besluit gekomen, dat zij, als het meest in den geest
 des tijds en het best aan bestaande behoeften vol-
 doende, zich bepalen moest tot eene percentsgewijze
 heffing op het inkomen der ingezetenen zooveel dit
 geacht kan worden uit elks verteeringen, naar alge-
 meene grondslagen berekend, te blijken, in verband
 met het grooter of kleiner aantal personen, waaruit
 elk gezin bestaat.

Zij neemt als hoofdslag daarvoor aan den aanslag
 in 's Rijks personeele belasting met de Rijks opcen-
 ten, en voegt daaraan toe een eigen grondslag, ge-
 legen in het grooter of kleiner aantal personen,
 waaruit elk huisgezin bestaat.

Zij verdeelt, naar aanleiding van dit denkbeeld,
 de ingezetenen in 14 klassen (kolom I); zij verme-
 nigvuldigt in elk dier klassen het genoemde bedrag
 (kolom II) met een cijfer (kolom III), hetwelk, toe-
 gepast op verschillende individuele aanslagen, het
 verteerbaar inkomen van den aangeslagen persoon
 doorgaans scheen te vertegenwoordigen; zij verkrijgt
 op deze wijze (kolom IV) het gezamenlijk belastbaar
 inkomen voor elke klasse, die te zamen geteld, het
 belastbaar inkomen der ingezetenen brengen op de
 som van f 5,091,715.

Zij stelt verder voor het bovenvermelde vermenig-
 vuldigingscijfer in de eerste klasse op 20 te stellen
 en vervolgens voor elke klasse geregeld met 1 te
 verhoogen, zoodat het in de 14. 33 bedraagt.

De Commissie heeft, bij bovenstaande berekening
 en bij het in de later volgende tabel aangenomen
 vermenigvuldigingscijfer, elk gezin, als gemiddeld
 uit vijf personen bestaande, aangenomen. Zij stelt
 echter verder voor eene vermindering of vermeerde-
 ring in den aanslag te brengen, naarmate een ge-
 zin meer of minder dan het genoemde middengetal
 personen telt. Voor elk persoon boven dat getal
 wil zij de belastingssom, waarvoor elk in deze be-
 lasting aangeslagen wordt, met een twintigste gedeelte
 verminderen; voor elk persoon beneden dat getal
 met een twintigste vermeerderen.

Onder het woord *gezin* worden door haar begrepen
 inwonende echtgenooten, hunne bloedverwanten in
 de rechte op- en nederdalende linie en mede inwonende
 broeders en zusters.

Kolom I.	Kolom II.	Kolom III.	Kolom IV.
Aanslag.	Bedrag van den aanslag.	Vermenigvul- dings cijfer.	Belastbaar inkomen.
van f 1 tot en met f 20	16,085	20	f 321,700
van 20 " " " 40	30,975	21	650,475
" 40 " " " 70	39,115	22	860,530
" 70 " " " 100	28,260	23	649,980
" 100 " " " 150	28,860	24	692,640
" 150 " " " 200	19,115	25	477,875
" 200 " " " 250	15,550	26	404,300
" 250 " " " 300	10,300	27	278,370
" 300 " " " 350	7,355	28	105,940
" 350 " " " 400	4,055	29	117,595
" 400 " " " 450	5,545	30	166,350
" 450 " " " 500	1,900	31	58,900
" 500 " " " 600	4,915	32	157,280
" 600 " " " 600	4,735	33	156,255
Totaal	f 5,091,715		

Uwe Komm. meent thans, na het aangeven van
 deze hoofddenkbeelden, kortelijk te moeten uiteen-
 zetten, waarom zij deze belasting de voorkeur schonk
 boven andere plannen.

1. Boven de direkte belasting door de Komm.
 tot herziening van het belastingstelsel geopperd:
 omdat deze, onder geheel andere omstandigheden
 ontworpen, in een veel minder aanzienlijk bedrag te
 voorzien had, en ook daarom meer uitsluitend op de
 goeuden zoude gerust hebben.

Er moet thans voorzien worden in een veel aan-
 zienlijker te kort, door afschaffing van den gemaal-
 akzijs ontstaan. De geheele burgerij — de geringere
 klassen niet het minste — is hierdoor gebaat. Uw
 Komm. acht het gevoegelijk billijk, dat allen ook
 in het ékivalent dragen, echter op eene wijze be-

rekend, die eene meerdere evenredigheid in de verdeling der stadslasten naar elks vermogen schijnt te weeg te brengen. Hiertoe strekt de regelmatige opklimming van het vermenigvuldigings cijfer, geenszins, — uwe Komm. hecht hieraan groot gewigt — om eene dusgenaamde progressive heffingswijze daar te stellen.

Boven de denkbeelden in het plan dier genoemde Komm. en in andere plannen vervat, om als grondslag van meerdere gegoedheid of van belastbaar inkomen bij uitsluiting de huurwaarde aan te nemen, schijnt bij nadere overweging de voorkeur te verdienen het denkbeeld, om den aanslag in alle de zes grondslagen van het personeel te kiezen. Juist die meerdere grondslagen geven gelegenheid, om billijker en gelijkjer te treffen, leveren een naauwkeuriger maatstaf van elks verteering op; werken daarenboven meer algemeen, daar velen er door getroffen zullen worden, die bij den enkelen maatstaf der huurwaarde geheel vrij zouden loopen.

De grondslag van het meerder of minder aantal leden, waaruit elk huisgezin gerekend wordt te bestaan, laat zich verdedigen op gronden van billijkheid — reeds door uwe Komm. tot herziening van het belastingstelsel aangegeven — en door den eisch van art. 243 der gemeente-wet, 't welk verbiedt voor eene eigene direkte belasting uitsluitend een of meer grondslagen van het personeel aan te nemen, maar die alzoo toelaat met toevoeging van één of meer andere grondslagen; eene opvatting der wet, die officieel kan heeten, daar eene eigene direkte belasting te Delft op deze wijze de Koninklijke goedkeuring mogt verwerven.

Uwe Komm. zoude verder meenen slechts half aan hare taak te hebben voldaan, indien zij zich niet verklaarde nopens de percentsgewijze heffing; en de wijze, waarop deze belasting — kan zij des Raads goedkeuring verwerven — in het leven zal moeten treden.

Wat het eerste punt aangaat, zoo stelt zij voor, dat voor het dienstjaar 1856, van het boven berekend belastbaar inkomen der burgerij, één ten honderd zal geheven worden, 't welk volgens voorgaande Tabel berekend eene som van f 50,917.15 zoude opleveren, som, die de Komm. meent, dat door een aanzienlijk bedrag van kwade posten, door mogelijke misrekeningen bij den grondslag der inwonende personen, enz. in de werkelijkheid zeer zal kunnen verminderen, en alzoo welligt genoegzaam op het bij de begrooting vastgestelde cijfer zal nederkomen.

Wat het tweede punt betreft, zoo meende uwe Komm., om het praktiesche gewigt der zaak, eenige algemeene punten te moeten vaststellen, en heeft dit haar geleid, tot het opmaken van een concept-raadsbesluit en verordening op de invordering der door haar voorgestelde belasting, welke stukken zij alhier als bijlagen n°. 1 en 2 ter gelijktijdige behandeling met haar geheel voorstel ter tafel brengt.

Dit stuk wordt thans dadelijk in behandeling genomen, als zijnde reeds een paar dagen te voren gedrukt aan de leden van den raad toegezonden.

De heer *Boer* zegt als rapporteur dezer commissie, dat er eene kleine wijziging in dat rapport door de commissie wordt voorgesteld, daarin bestaande, om de artikelen 4 en 5 van de concept verordening daaruit te nemen en over te brengen in het concept-raadsbesluit tusschen art. 4 en 5. De Komm. meent, dat dit minder in de verordening dan wel in het organieke besluit te huis behoort. (1)

De heer *Voorduin* kan zich met het beginsel der voordragt niet vereenigen, omdat hij het in strijd acht met de bewoordingen en den zin van art. 243 der gem.-wet. Er is hier sprake van eenen *hoofdelijken omslag*, als plaatselijke direkte belasting, in art. 243 genoemd; en toch zullen niet alle de leden des gezins, maar alleen het hoofd van het gezin worden aangeslagen. Alleen de *hoofden van het gezin* staan op 's Rijks kohieren, — zij worden, volgens art. 1 der verordening op de invordering, van het Rijks op het stads kohier overgebracht, met bijvoeging eener tweede kolom, aanduidende het getal personen tot het gezin behoorende, doch niet aangeslagen wordende. Hieruit vloeit, naar Sprs. zienswijze, voort, dat *het getal personen tot het gezin behoorende*, niet kan gezegd worden, van de voorgedragen direkte belasting een *grondslag* uit te maken, maar te moeten gerangschikt worden onder die omstandigheden, welke bij de heffing van iedere belasting in aanmerking komen, om de *hoe grootte*

te bepalen van hetgeen ieder belastingschuldige in de belasting te betalen heeft. In het rapport der Komm. staat: „de Komm. stelt voor, eene *vermindering* of *vermeerdering* in den *aanslag* te brengen, naar mate een gezin *meer* of *minder* dan het genoemde middental (van vijf) personen telt.” Dat *meer* of *minder* aantal personen, is dus geen *grondslag*, — maar eene omstandigheid, die tot het *tarief bij den aanslag*, in verband staat — eene gedeeltelijke *vrijstelling* als er *meer*, eene *verhooging* der te betalen som, als er *minder* personen tot het gezin behooren. De voordragt kent alzoo slechts éénen eenigen *grondslag*, die der beschrijving in de personele rijksbelasting. In art. 1 n°. 1 van het concept raadsbesluit worden wel als grondslagen aangeduid: 1°. het inkomen der ingezetenen, zooveel dit geacht wordt uit elks *verteering* te blijken. 2°. het getal personen, waaruit elk gezin bestaat; — maar die *verteering* wordt in de volgende artikelen *uitsluitend* opgemaakt uit *den aanslag in 's rijks personele belasting*. En dit juist verbiedt, naar Sprs. oordeel, art. 243 der gem.-wet. Welke de redenen zijn, waarom, b. v. te Delft, eene soortgelijke belasting 's konings bekrachtiging heeft kunnen verwerven, Spr. acht zich onbevoegd, het te onderzoeken of te beoordeelen; want niet hetgeen elders plaats vond, maar eenig en alleen wat de wet zegt, mag ten rigtsnoer zijner uit te brengen stem gelden.

De heer *de Vos* kan zich bijna geheel met het door den heer *Voorduin* gesprokene vereenigen. Reeds bij de vraag of de belasting op het gemaal moest worden afgeschaft, heeft Spr. diezelfde argumenten ter tafel gebracht, omdat hij meende, dat, wanneer men van de afschaffing van het gemaal sprak, men ook tevens moest weten, welk ekwivalent men daarvoor in de plaats wil stellen. Spr. verklaart zich dan ook tegen de strekking van het voorstel der Komm., als zijnde in lijnregten strijd met de letter en den geest van de wet, want zoo men art. 243 der gemeentewet naleest, dan zal men tot de konklusie moeten komen, dat de hooge regering onmogelijk een dergelijk besluit kan goedkeuren. Met den geest des tijds is wel, zoo als de commissie zegt, het voorstel overeen te brengen, maar niet met de wet. In art. 243 van de gem.-wet wordt ten stelligste verboden eene belasting als de voorgestelde aan te nemen. Op het inkomen der ingezetenen mag de gemeente geene belasting heffen, de wet wil geene inkomsten, maar alleen eene belasting op zoodanige grondslagen, die voor een redelijken maatstaf van het inkomen der belastingschuldigen kunnen gehouden worden. Wil men dus eene dergelijke belasting invoeren, dan moet men die op zoodanige grondslagen vestigen. En wat doet nu het conceptbesluit? In art. 1 wordt bepaald, dat de belasting is gegrond op het inkomen der ingezetenen. Dat is onwaar, maar dat mag ook niet. Het mag niet om de zoo even gemelde reden en het is onwaar, omdat, wanneer men het inkomen zooals het concept zegt, berekent naar de verteering, dan is de grondslag de verteering en niet het inkomen. Maar na moeten wij middelen weten te beramen, om die verteering te leeren kennen, en hoe berekent men die? Door vermenigvuldiging met een opklimmend cijfer van den aanslag in de personele belasting. Daaruit volgt dus, dat de grondslagen dezer belasting in waarheid geene andere zijn dan die van de rijks personele belasting, en dat is onwettig als verboden bij het 2. lid van art. 243. Nu heeft men er een anderen grondslag bijgebracht, en wel die van het getal personen, in het huishouden tegenwoordig. Spr. kan echter niet inzien, dat een huisvader van 9 kinderen minder inkomen zou hebben als een huisvader, die er één heeft; het tegendeel zou naar den maatstaf der verteering veeleer zijn aan te nemen. Dit is dus geen grondslag zoo als art. 243 bedoelt. Maar het voorstel druist aan tegen den geest van de wet, omdat de regering wilde voorkomen, dat niet op eene indirekte wijze de rijks belasting kon worden verhoogd, en dat is hier ten stelligste het geval. Als het voorstel mogt worden aangenomen, dan kon men al de kosten van inning besparen, en verzoeken, dat die belasting door den rijksontvanger mogt worden geïnd, want het is toch hetzelfde of men van f 20 twintig procenten heft, dan of men van 20 maal f 20 één percent heft.

De heer *Voswinkel Dorselen* geeft in overweging, om de beraadslaging over deze aangelegenheid tot eene volgende vergadering uit te stellen, hij weet niet hoe of velen zijner medeleden er in geslaagd zijn, maar hem is het niet mogen gelukken om zich in 24 uren op de hoogte der zaak te brengen. Immers had hij eergisteren eerst het rapport der Komm. ontvangen, maar de bescheiden, waarnit de berekening der Komm. geput was, waren ter sekretarie niet meer aanwezig, en om zoo maar op die

cijfers af te gaan, daarmede rekende hij zich verantwoord. Het is eene gewigtige zaak, vern Spr., de grondslag waarnaar waarschijnlijk vooraf volg de meeste inkomsten dezer gemeente berekend worden; hij gelooft niet te veel te beweren, wanneer hij dit onderwerp voor een der gewigtigste houdt, wat hier ter beraadslaging kan worden geboden; en hoezeer Spr. wel de verklaring leggen, dat hij zich voorloopig geheel kan vereenigen met de Komm. ten opzichte der keuze om den aanslag der rijks personele belasting, wanneer dit niet verbiedt, wat hij bij de zoo even genoemde bezwaren niet beslissen zal, tot grondslag te nemen, en haar hulde brengt voor de vele moeiten, die het rapport haar ongetwijfeld moet gekost hebben, zoo acht hij het niet onmogelijk, dat bij veelzijdig onderzoek van het geheele voorstel eene enkele gewigtige bedenking zou te maken bovendien is de vraag bij hem gerezen, of het niet zijn nut kon hebben, dat het rapport een tijd openbaar worde. Indien het hem geoordeeld is, dan wil Spr. wel een paar punten aangeven, hem in de verbeelding gebracht hebben, of wel het voorstel der Komm. niet voor verbetering vatbaar was. Hij stelde op den voorgrond dat er een belasting zal worden geheven, of de een of andere zal onbillijk getroffen worden, dat is niet voorkomen, maar bij het lezen van het rapport het hem voorgekomen, dat de Komm. te veel het oog heeft gehad de dekking van f 38000 een te kort op de begrooting; hij gelooft dat zij de zaak iets anders had kunnen voorstellen. Spr. neemt dierhalve een ander standpunt in, heeft zich 3 vragen ter beantwoording voorgesteld: 1°. waarvoor wordt een ekwivalent gezocht? antwoord is: voor de afschaffing van den akzijn van het gemaal; 2°. hoeveel bedroeg dat? f 85000. 3°. waarom is die afgeschaft? Spr. gelooft in eerste plaats, omdat men dezelve bij de afschaffing der rijksbelasting en die van bijna alle gemeenten voor Utrecht onhoudbaar achtte, in de 2e plaats om hierdoor beter en goedkooper brood te verkopen en de 3e om die opbrengst der ingezetenen meer evenredig te verdeelen. Het laatste voorstel waar het nu op aankomt, is dan ook niet het moeilijkste. Nu gelooft hij, dat men bij die berekening het normale cijfer van f 85000 had moeten in het oog houden, dan ware de vergelijking der nieuwe last met die van het gemaal juistere te maken geweest, en, had men dan slechts f 38000 te dekken, dit te vinden was door percentswijze vermindering van den aanslag. Hij herhaalt, dat naar zijn overtuiging, de klassifikatie eene andere verhouding tot uitkomst zou gehad hebben, of men eene som van f 100000, dan wel die van f 50000 te dekken heeft, wanneer althans de laagst aangeslagene niet te hoog in de nieuwe lasten moet deelen. En ten aanzien van een ander punt, kon ook de billijkheid welligt vorderen, om op een of meer bedrijven uitzonderingen toe te laten. Spr. haalt onder andere een voorbeeld aan, dat een zekere stalhonderd is aangeslagen voor ruim f 700 personele belasting, zal men dien man nu volgens het voorstel der Komm. een verteringsvermogen van f 22000 toekennen, en zoo ook met logementhouders, etc.? Hij gelooft dit niet. Dit een en ander belet hem, om het voorstel der Komm. zoo voetstoots goed of al te keuren, en hij stelt daarom voor, om hetzelfde in eene volgende vergadering te behandelen.

De Voorzitter acht het niet doelmatig deze discussie te sluiten. Een eindbesluit zou men misschien kunnen uitstellen.

De heer *Voswinkel Dorselen* kan zich met het voorstel van den Voorzitter zeer goed vereenigen, maar hij dringt er dan alleen op aan, dat men in volgende vergadering eerst het besluit neme.

(Fervolg hierna.)

(1) Beide deze stukken zullen wij in een volgend nummer in hun geheel mededeelen. De Red.